

6. bekkjarnámskrá

skólanámskrá Hvaleyrarskóla

Skólaárið 2020-2021

Skólanámskrá Hvaleyrarskóla

Útgefin 2020

Skólanámskrá er útgefin á rafrænu formi (pdf), send foreldrum nemenda í tölvupósti og birt á heimasíðu skóla

© Skólaskrifstofa Hafnarfjarðar

Útgáfustaður: Hafnarfjörður

Ábyrgð: Kristinn Guðlaugsson skólastjóri

Útgefandi: Hvaleyrarskóli
Akurholti I
220 Hafnarfjörður

netfang: hvaleyrarskoli@hvaleyrarskoli.is

veffang: <http://www.hvaleyrarskoli.is>

FORMÁLI

Skólanámskrá hvers grunnskóla er gefin út í samræmi við lög um grunnskóla, nú frá árinu 2008 og ákvæði í aðalnámskrá grunnskóla, almennum hluta frá árinu 2011 og greinahluta frá árinu 2013. Sú skólanámskrá sem hér birtist er að auki samhæfð fyrir grunnskóla Hafnarfjarðar. Í því felst að skólanámskráin hefur sömu uppbyggingu í öllum grunnskólum hvað efnisyfirlit (röðun), form (umbrot) og snið (efnisþættir) varðar en inntakið sjálft er ákvörðun hvers skóla – í samræmi við aðalnámskrá. Tilgangur þessa er bæði að auka fagmennsku í útgáfu skólanámskrár og að auðvelda yfirsýn skólanámskráa einstakra skóla innan Hafnarfjarðar, t.d. að koma í veg fyrir að efni vanti í þær og auðveldara sé að bera þær saman. Þrátt fyrir sameiginlegt form og efnisyfirlit er meginatriði skólanámskrárinnar sérstaða skólans sem kynnir þar áherslur sínar um nám og kennslu nemenda í samræmi við þá ábyrgð sem hann hefur samkvæmt lögum og reglugerðum.

Þótt skólanámskrá hvers skóla eigi að birta „sérstöðu“ hans er slíkt þó ekki einhlýtt. Þar sem aðalnámskrá grunnskóla birtir sameiginlega sýn um skólastarf á Íslandi þarf skólanámskrá hvers skóla einnig að endurspeglar slíkt. Í ákveðnum tilvikum getur skólakerfið í Hafnarfirði sameinast um ákveðna samhæfingu í inntaki skólastarfsins í öllum skólum. En í flestum tilvikum er það hvers skóla að skilgreina eigin útfærslu á skólastarfinu, innan ramma aðalnámskrár, sem marki sérstöðu skólans og hans sérstöku aðstæður.

Skólanámskrá samanstendur af tíu bekkjarnámskrám í heildstæðum grunnskóla. Þetta plagg er ein bekkjarnámskrá og skiptist í inngang (saga skóla) og þrjá meginhluta auk viðauka. I. hluti kynnir menntastefnu skólans sem hefur að geyma þær helstu atriði sem skólinn leggur áherslu á í framkvæmd skólastarfsins. II. hluti kynnir skipulag og sameiginlega þætti í starfsemi viðkomandi bekkis/árgangs. III. hluti er kynning á námssviðum og námsgreinum sem eru hluti náms og kennslu í viðkomandi bekk. Viðauki er loks með upplýsingar og viðmið um gerð skólanámskrárinnar og kynnir uppbyggingu hennar. Viðaukinn er sameiginlegur fyrir alla grunnskóla bæjarins.

Hlutverk skólanámskrár er að veita upplýsingar um áætlaða framkvæmd skólastarfs í grunnskólanum með áherslu á það nám og kennslu sem stefnt er að fari fram í viðkomandi árgangi (þetta plagg sem ein bekkjarnámskrá). Hún er þannig leiðarvísir um skólastarfið og gefur til kynna að hverju er stefnt í skólastarfinu, þ.e. að hvaða hæfni er stefnt að nemandi nái á hverju námssviði, og fer fram í einstökum námsgreinum. Framkvæmdin sjálf, þ.e. hið daglega skólastarf, er þannig stöðug viðleitni til að ná ætlaðri stefnu þar sem ábyrgðin á framkvæmdinni er sameiginleg hjá skólayfirvöldum, starfsfólki skóla, foreldrum og nemendum með vissri verkaskiptingu og mismunandi ábyrgð í skólastarfinu. Til að framkvæmdin verði í samræmi við stefnuna þurfi allir aðilar að taka ábyrgð sína alvarlega.

Samhliða skólanámskrá er gefin út starfsáætlun skóla sem þarf að lesast samhliða skólanámskránni til að hún skiljist til fullnustu og fái fullt samhengi. Munur skólanámskrár og starfsáætlunar er ákvarðaður í aðalnámskrá grunnskóla, almennum hluta, (2011, bls. 64-65). Hafnarfjörður er með eigin áherslur um samspil skólanámskrár og starfsáætlunar.

Þessi formáli er sameiginlegur fyrir allar skólanámskrár, þ.e. námskrár allra bekkja, allra grunnskóla í Hafnarfirði sem starfræktir eru af bæjaryfirvöldum.

Efnisyfirlit

INNGANGUR	6
Saga skóla og starfsemi frá upphafi	7
I. Menntastefna skólans	8
Menntastefna skólans.....	9
Grunnþættir menntunar.....	10
II. Skólastarf 6. bekkjar	13
II.1. Samantekt kennslu í 6. bekk.....	14
II.2. Áherslur grunnþátta menntunar í 6. bekk.....	15
II.3. Foreldrasamstarf og upplýsingagjöf.....	17
II.4. Námsmat og vitnisburðarkerfi.....	17
III. Námsvið og námsgreinar	18
I. Íslenska	19
a. Viðmið um námshæfni í íslensku.....	19
I.1. Talað mál, hlustun og áhorf.....	20
I.2. Lestur og bókmenntir.....	21
I.3. Ritun.....	22
I.4. Málfræði.....	23
2. Erlend tungumál	24
2.1. Enska.....	29
3. List- og verkgreinar	31
a. Viðmið um námshæfni í list- og verkgreinum.....	31
A. Listgreinar:.....	33
3.1. Sviðslistir – dans og leiklist.....	33
3.2. Sjónlistir - myndmennt.....	34
3.3. Tónmennt.....	35
B. Verkgreinar:.....	36
3.4. Heimilisfræði.....	36
3.5. Hönnun og smíði.....	37
3.6. Textílmennt.....	38
4 Náttúrugreinar	39
a. Viðmið um námshæfni í náttúrugreinum.....	39
4.0. Náttúrufræði.....	41

5. Samfélagsgreinar	42
a. Viðmið um námshæfni í samfélagsgreinum	42
5.1. Heimspeki, siðfræði og trúarbragðafræði	43
5.2. Jafnrétti og lífsleikni	44
5.3. Landfræði, saga, og sam-/þjóðfélagsfræði	45
6. Skólaípróttir	46
a. Viðmið um námshæfni í skólaípróttum	46
6.1. Ípróttir	48
6.2. Sund.....	50
7.0. Stærðfræði.....	52
a. Viðmið um námshæfni í stærðfræði	52
8. Upplýsinga- og tæknimennt.....	55
a. Viðmið um námshæfni	55
8.2. Tölvunotkun og upplýsinga- og samskiptatækni	56
Kynning skólanámskrár og viðmið fyrir grunnskóla Hafnarfjarðar	57
Viðauki A: Skólanámskrá og viðmið	58
Viðauki B: Viðmiðunarstundaskrá og viðmið	60
Viðauki C: Menntastefna skóla og viðmið.....	63
Viðauki D: Grunnþættir menntunar og viðmið	65
Viðauki E: Námssvið, námsgreinar og viðmið	68
Viðauki F: Hæfni (lykilhæfni og námshæfni) og viðmið	71
Viðauki G: Námsmat, námsmatskvarðar og viðmið	73

INNGANGUR

Hér gefur að líta skólanámskrá Hvaleyrarskóla sem nú kemur út í lítt breyttri mynd. Gott er að líta á skólanámskrána sem tæki til mótunar á skólastarfi en hún er um leið samningur um ákveðið lærdómssamfélag. Þess má geta að lærdómssamfélag er samfélag þar sem allir þeir sem koma að samfélaginu s.s. nemendur, kennarar, foreldrar, annað starfsfólk, félagasamtökin í hverfinu og fleiri leggja sitt lóð á vogarskálarnar. Þá eigi þeir hlutdeild í því starfi sem fram fer í skólanum og geti þannig haft áhrif á að móta skólasamfélagið. Skólastarf í Hvaleyrarskóla hefur verið í þróun og mun verða í stöðugri þróun í framtíðinni sem á að miða að því að nemendur leggi sig fram, fái viðfangsefni við hæfi og að þeir nái hámarksárangri. Einnig að þeir séu hamingjusamir og heilbrigðir. Þá er ætlast til að allir þeir sem koma að skólasamfélaginu nái að auka sína getu og þroska.

Eins og segir í grunnskólalögum er það hlutverk grunnskóla í samvinnu við heimilin að stuðla að alhliða þroska allra nemenda og þátttöku þeirra í lýðræðisþjóðfélagi, þjóðfélagi sem er í sífelldri þróun, ásamt því að búa nemendur undir þátttöku í atvinnulífinu og gera þá hæfari til frekara náms. Nú hefur Hafnarfjarðarbær samþykkt læsisstefnuna „Lestur er lífsins leikur“ þar sem markvisst verða lögð fyrir skimunarpróf í lestri til að nemendur nái sem bestum árangri. Í Hvaleyrarskóla er lögð áhersla á góða samvinnu milli heimilis og skóla. Við gerum og eigum að gera kröfur til nemenda, starfsfólks og foreldra. Við leitumst við að bjóða nemendum ögrandi verkefni, leiðbeina og hvetja þá til náms.

Í skólanámskránni er gerð grein fyrir þeim gildum sem starf skólans byggist á Kurteisi – Ábyrgð – Samvinna.

Saga skóla og starfsemi frá upphafi

Hvaleyrarskóli tók til starfa haustið 1990 og var yngsti grunnskólinn í Hafnarfirði þar til árið 2001. Skólabyggingin hefur verið reist í áföngum og er á einni hæð nema síðasti áfanginn sem tekinn var í notkun. Sá áfangi er á tveimur hæðum vegna halla lóðarinnar.

Skólahúsnæðið er bjart og fagurt og hátt er til lofts. Ormar Þór Guðmundsson og Örnólfur Hall teiknuðu skólann. Hvaleyrarskóli var valinn í bók sem heitir *Schools for today and tomorrow* ásamt þremur skólum öðrum fyrir Íslands hönd, en í formála þessarar bókar segir: "Bók þessi inniheldur sýnishorn af best hönnuðu skólum í heimi í dag. Þeir hafa verið valdir af alþjóðanefnd sem valin var af OECD til þess að taka út byggingar sem hýsa menntastofnanir. Skólarnir endurspeglar margar af þeim bestu hugmyndum sem hafa vaknað eftir vinnu þessarar alþjóðanefndar (PEB) síðustu fimm árin".

Í skólanum eru auk almennra kennslustofa, myndmennta-, smíða-, sauma-, heimilisfræði-, raungreina-, tölvu-, tónmenntastofa og sérkennslustofur. Í skólanum er einnig fyrirlestrarsalur og hátíðarsalur þar sem nemendur borða í hádeginu. Bókasafn er í skólanum og aðstaða fyrir heilsugæslu. Skólalóðin er gróðri prýdd, falleg og vel hönnuð og nýtist vel til leikja.

Byggingaframskiptir hafa haldist í hönd við fjölgun nemenda í skólanum. Fyrsta árið voru eitt hundrað og fjórutíu nemendur í níu bekkjardeildum í fyrsta til fimmta bekk. Í dag eru liðlega 400 nemendur í skólanum og starfsmenn um 80 talsins.

Skólahúsnæðið er nýtt til ýmissa annarra hluta en til hefðbundins skólastarfs. Félagsmiðstöðin Verið starfar í skólanum yfir veturinn og er mikil lyftistöng fyrir félagslíf nemenda. Á sumrin eru haldin námskeið fyrir börn í skólanum á vegum Versins og ÍTH.

Hvaleyrarskóli leggur áherslu á markvissa málörvun en í því felst m.a. að nemendur fá markvissa þjálfun í framsögn og því að tjá skoðanir sínar alla skólagönguna. Ræðupúlt er í öllum kennslustofum til að styðja það starf. Hvaleyrarskóli leggur áherslu á heilsurækt og að bjóða upp á fjölbreytt list- og verknað. Hvaleyrarskóli er SMT skóli en í því felst að við leggjum áherslu á að styrkja jákvæða hegðun nemenda, efla og bæta samskipti innan skólans.

Skólaárið 1995-1996 útskrifuðust fyrstu nemendurnir frá Hvaleyrarskóla. Skólinn var þá orðinn heildstæður grunnskóli með nemendur í 1.-10. bekk. Árið 2004 var Hvaleyrarskóli einsetinn í fyrsta skipti og var þar með síðasti grunnskóli landsins til þess að verða einsetinn.

Hvaleyrarskóli er heilsueflandi grunnskóli og leggur áherslu á holla og góða lífshætti, m.a. með því að bjóða hafragraut á morgnanna nemendum að kosnaðarlausu.

I. Menntastefna skólans

Menntastefna skóla er grunnstefna skóla og felur í sér á allar stefnuáherslur skólans í einni stefnu og skal birtast í skólanámskrá (aðalnámskrá 2011, bls. 64). Menntastefna skólans er sett fram á grundvelli sjónarmiða á aðalnámskrá grunnskóla þar sem kjarni hennar skulu vera sex grunnþættir menntunar (heilbrigði og velferð, jafnrétti, lýðræði og mannréttindi, læsi, sjálfbærni og sköpun). Meginatriði í menntastefnu skóla eru megináherslur skólastarfsins sem skilgreina má í gegnum margvíslega stefnuþætti um „stefnu skólans, gildi, uppeldis- og kennslufræðilega stefnu og kennsluhætti“ (aðalnámskrá grunnskóla 2011, bls. 66).

Menntastefna skóla er þannig aðgreind frá (1) menntastefnu ríkisins en aðalnámskrá grunnskóla er þá birtingarmynd hennar á hverjum tíma og (2) menntastefnu sveitarfélagsins sem er skólastefna bæjarins.

Menntastefna skólans

Menntastefna skólans birtist í nokkrum hlutum eða þáttum sem lýsir því hvernig skóli markar sér sérstöðu í því að taka ábyrgð á sínu samfélagslega verkefni að mennta nemendur í öruggu umhverfi. Kveðið er á um að hver skóli skilgreini eigin menntastefnu í aðalnámskrá grunnskóla (2011, bls. 62) og menntastefna skólans er nánari útfærsla á aðalnámskrá.

Stefna Hvaleyrarskóla

KURTEISI

ÁBYRGÐ

SAMVINNA

Einkunnarorð Hvaleyrarskóla eru kurteisi, ábyrgð og samvinna. Einkunnarorðin vísa okkur veginn í daglegum samskiptum.

Hlutverk

Hlutverk Hvaleyrarskóla er að veita grunnskólabörnum í hverfinu kennslu við hæfi hvers og eins og búa þau undir framtíðina. Einnig að móta þroskavænlegt umhverfi þar sem ríkir áhugi og metnaður meðal starfsfólks og nemenda.

Meginmarkmið

- Að bjóða upp á fjölbreytt og áhugavekjandi nám fyrir alla nemendur þar sem áhersla er lögð á öflun þekkingar, skilning og færni.
- Að veita eins góða þjónustu og kostur er og forgangsraða í þágu nemenda.
- Að stefna ávallt að hámarks árangri og hafa fagmennsku í fyrirrúmi.
- Að stuðla að jákvæðri samvinnu og góðu upplýsingastreymi.
- Að stuðla að sífelldri þróun og umbótum.

Skólamerki

Skólamerkið sýnir þrjár hendur (**KBF**) kennara, barna og foreldra sem mynda þétt handtak til merkis um öflugt, traust og jákvætt samstarf heimila og skólans.

Geðorð skólans

Við leggjum áherslu á Geðorðin okkar sem hanga uppi við matsal skólans. En þau eru:

1. Hugsaðu jákvætt, það er léttara
2. Þér líður betur ef þú hreyfir þig daglega.
3. Flæktu ekk líf þitt að óþörfu.
4. Settu þig í spor annarra.
5. Gefstu ekki upp það tekur tíma að ná árangri.
6. Finndu hæfileika þína og ræktaðu þá.
7. Hugsaðu vel um þá sem þér þykir vænt um.
8. Settu þér markmið og láttu drauma þína rættast.

Samverur á sal skólans

Skólinn hefur frá upphafi lagt áherslu að nemendur komi fram á sviði skólans og hlusti á aðra og bera virðingu fyrir hvert öðru. Samverur eru haldnar einu sinni í viku hjá yngstu og miðdeild.

Umsjónarkennarar sjá um skipulag samverunnar ásamt sínum umsjónarnemendum. Foreldrum er boðið á samveru barna sinna og hafa þær ávallt verið vel sóttar. Samverunar þjálfar nemendur í framkomu, framsögn og svo einnig að vera góðir áheyrendur og sýna atriðum annarra virðingu.

Grunnþættir menntunar

Í aðalnámskrá grunnskóla 2011 eru settir fram sex grunnþættir menntunar; læsi, sjálfbærni, heilbrigði og velferð, lýðræði og mannréttindi, jafnrétti og sköpun. Grunnþættirnir sem tengjast allir innbyrðis og eru jafnframt háðir hver öðrum eiga samkvæmt aðalnámskrá að endurspeglast í daglegu skólastarfi og vera sýnilegir í skólanámskrá hvers skóla.

Læsi

Meginmarkmið læsis er að nemendur verði virkir þátttakendur í samfélaginu með því að túlka og bregðast á persónulegan og skapandi hátt við því sem þeir lesa með hjálp þeirra margvíslegu miðla sem völ er á.

Stuðla skal að því að nemendur nái góðu valdi á lestri og ritun texta. Nemendur skilji myndmál og geti nýtt sér það við almenna upplýsingaöflun. Nemendur séu talnalæsir og geti lesið úr töflum og tölum við ýmsar aðstæður. Áhersla skal lögð á að nemendur verði samskiptalæsir og geti unnið í hópum, komið skoðunum sínum á framfæri og hlustað á skoðanir annarra. Nemendur séu upplýsingalæsir og geti aflað sér upplýsinga á margvíslegum hátt, vegið þær og metið með gagnrýnum hætti. Þar sem umhverfi okkar mótast æ meir af vísindum og tækni þarf að efla vísindalæsi meðal nemenda þannig að þeir geti tekið þátt í rökræðum um vísindaleg málefni. Enn fremur skal leggja áherslu á tilfinningalæsi nemenda, að nemendur geti lesið í aðstæður og geti sett sig í spor annarra.

Sjálfbærni

Meginmarkmið sjálfbærnimenntunar er að gera nemendur ábyrga um að skapa samábyrgt samfélag og takast á við viðfangsefni sem lúta að samspili umhverfis, félagslegra þátta og efnahags.

Stuðla skal að aukinni umhverfisvitund með því að efla þekkingu og skilning á samspili náttúru, umhverfis og mannlífs. Nemendur geri sér grein fyrir eigin áhrifum á náttúruna og temji sér lífsvenjur sem stuðli að heilbrigði jarðar og jarðarbúa.

Lýðræði og mannréttindi

Meginmarkmið lýðræðis- og mannréttindamenntunar er að undirbúa nemendur undir þátttöku í lýðræðissamfélagi.

Stuðla skal að því að efla gagnrýna hugsun og ígrundun um gildi þess að vera virkur þátttakandi í lýðræðissamfélagi. Áhersla er lögð á að hversdagslegir starfshættir í skólanum séu byggðir á lýðræði og virðingu fyrir manngildi hvers og eins. Nemendur þekki grundvallarréttindi barna og fullorðinna með hliðsjón af íslenski löggjöf og alþjóðasamningum. Enn fremur er lögð áhersla á virkt samstarf bæði innan skólasamfélagsins og við grenndarsamfélagið, þar á meðal æskulýðs- og íþróttafélög. Kurteisi, ábyrgð og samvinna eru einkunnarorð Hvaleyrarskóla og eiga þau að vera okkur leiðarljós alla daga.

Heilbrigði og velferð

Meginmarkmið menntunar um heilbrigði og velferð er að stuðla að heilsueflingu og velfarnaði nemenda, einkum andlegri, líkamlegri, tilfinningalegri og félagslegri vellíðan þeirra.

Stuðla skal að jákvæðum skólabrag og heilsueflandi umhverfi þar sem markvisst er hlúð að þroska og heilbrigði nemenda á sem víðtækastan hátt. Lögð er áhersla á að nemendur fái markvisst hreyfiuppeldi og fræðslu sem stuðlar að heilsusamlegu fæðuvali. Áhersla er einnig lögð á að nemendur fái hollan og fjölbreyttan mat og nægan tíma til að nærast. Enn fremur að nemendur fái fræðslu og stuðning sem stuðli að því að þeir geti tekið upplýstar og ábyrgar ákvarðanir í tengslum við eigið heilbrigði. Hvaleyrarskóli hefur innleitt verkefnið Heilsueflandi grunnskólar.

Jafnrétti

Meginmarkmið jafnréttismenntunar er að veita öllum tækifæri til að þroskast á eigin forsendum, rækta hæfileika sín og lifa ábyrgu og skapandi lífi í frjálsu og víðsýnu samfélagi í anda skilnings, umburðarlyndis og jafnræðis.

Stuðla skal að því að allir taki virkan þátt í að skapa samfélag jafnréttis og réttlætis. Hvaleyrarskóli er skóli margbreytileikans og er lögð áhersla á að hver og einn nemandi fái að njóta sín miðað við eigin þroska, sérstöðu, þarfir, áhuga og styrkleika. Efla skal skilning nemenda á stöðu kynjanna í nútíma samfélagi og búa nemendur jafnt undir virka þátttöku í samfélaginu, hvort heldur sem er í einkalífi, fjölskyldulífi eða atvinnulífi. Í öllu skólastarfi skal leggja áhersla á umburðarlyndi og víðsýni gagnvart fjölbreytileika mannlífsins s.s. ólíkri menningu, þjóðerni, trúarbrögðum, lífsskoðunum, kynhneigð og fötlun.

Sköpun

Meginmarkmið sköpunar í skólastarfi er að örva ímyndunarafl nemenda til að gera eitthvað nýtt eða öðruvísi en þeir hafa áður gert og miðla til annarra.

Stuðla skal að sköpun í öllu starfi og öllum námsgreinum sem byggir á gagnrýninni hugsun og aðferðum sem opna sífellt nýja möguleika. Nemendur skulu fá tækifæri til að vera skapandi og njóta sköpunarhæfni sinnar sem víðast í skólastarfinu þar sem áhersla er lögð á sköpunarferlið sjálft ekki síður en afrakstur

sköpunarinnar. Áhersla er enn fremur lögð á að sköpun sem byggist á forvitni, áskorun, spennu og leit sé einkennandi fyrir vinnubrögð á flestum sviðum skólastarfsins.

Símenntun, þróunarstarf og innra mat skóla

Tilgangur: Að stuðla að skólaþróun og færa skólanum aðferðir og tæki til að meta árangur og gæði skólastarfsins með kerfisbundnum hætti (sbr. aðalnámskrá grunnskóla, 2011, bls. 60).

Skólinn setur fram eftirfarandi stefnu um símenntun, þróunarstarf og innra mat skóla.

Einstakir stefnuþættir:

- i. Að tryggja að starfsmenn skólans hafi yfir að ráða yfirgrípsmikilli þekkingu á þeim efnisþáttum sem starf þeirra krefst.
- ii. Að starfsmenn séu sifelt að bæta við þekkingu sína og þróa sig í starfi.
- iii. Að símenntunaráætlun Hvaleyrarskóla sé unnin með hliðsjón af stefnu skólans og miði að því að styrkja helstu áherslur í skólastarfinu.
- iv. Að efla og bæta skólastarf, stuðla að velliðan nemenda og starfsfólks, auknum áhuga nemenda og bættum árangri í námi.
- v. Að gæta þess að allir hagsmunaaðilar hafi aðkomu að innra mati og umbótastarfi.
- vi. Að leggja formlegar kannanir fyrir starfsfólk, nemendur og foreldra og vinna markvisst úr niðurstöðum þeirra (Skólapúlsinn).
- vii. Að nýta niðurstöður annarra kannana, s.s. Olweusarkönnunarinnar til að bæta skólastarf.
- viii. Að vinna að umbótum í skólastarfi á grundvelli ofangreindra kannana ásamt SVÓT-greiningu sem framkvæmd er á hverju vori.

Foreldrasamstarf, upplýsingamiðlun og mótun skólasamfélags

Tilgangur: Að skólasamfélag (starfsfólk, nemendur, foreldrar) hvers skóla vinni vel saman að mótun skólastarfsins og þeirra umgengnishátta sem eiga að einkenna samskipti innan skólans og utan (sbr. aðalnámskrá grunnskóla, 2011, bls. 71).

Skólinn setur fram eftirfarandi stefnu um foreldrasamstarf, upplýsingamiðlun og mótun samfélags.

Einstakir stefnuþættir:

- i. Að stuðla að gagnkvæmu trausti og árangursríku samstarfi milli heimila og skóla.
- ii. Að stuðla að því að foreldrar séu virkir þátttakendur í námi barna sinna.
- iii. Að foreldrar styðji vel við skólagöngu barna sinna, gæti hagsmuna þeirra í hvívetna og veiti skólanum viðeigandi og nauðsynlegar upplýsingar.
- iv. Að stuðla að því að foreldrar taki þátt í foreldrastarfi frá upphafi til loka grunnskóla.
- v. Að stuðla að virkri upplýsingagjöf milli heimila og skóla.
- vi. Að styðja foreldra í því að axla þá ábyrgð sem þeir bera á farsælu uppeldi og menntun barna sinna.

Samstarf og tengsl skólastiga og tengsl við nærumhverfið

Tilgangur: Að stuðla að sem bestu samstarfi í því að svigrúm, sveigjanleiki og samfella sé í námi á milli skólastiga og í upplýsingamiðlun á skilum skólastiga (sbr. aðalnámskrá grunnskóla, 2011, bls. 74).

Skólinn setur fram eftirfarandi stefnu um samstarf og tengsl skólastiga og tengsl við nærumhverfið.

Einstakir stefnuþættir:

- i. Að stuðla að farsælum flutningi barna úr leikskóla í grunnskóla með því að gefa þeim tækifæri til þess að kynna grunnskólanum á meðan þau eru í leikskólanum og með því að gefa þeim góðan tíma til þess að aðlagast á fyrstu vikum grunnskólagöngunnar.
- ii. Að stuðla að sem bestri aðlögun með því að tryggja að mikilvæg gögn og upplýsingar fylgi börnum úr leikskólanum í grunnskólann.
- iii. Að brúa bilið milli leikskóla og grunnskóla með því að kennarar beggja skólastiga kynni sér nám og starfsaðferðir hvers annars og vinni áætlun þar sem sameiginleg verkefni eru skilgreind.
- iv. Tengsl grunn- og framhaldsskóla.

II. Skólastarf 6. bekkjar

Hlutverk þessa kafla er að kynna fyrir skólasamfélaginu megináherslur í starfsemi bekkjar svo það sé upplýst um framkvæmd skólastarfs í bekknum/árganginum. Það er m.a. gert til að foreldrar geti verið virkir þátttakendur í námi barna sinna á grundvelli uppeldisréttar síns. Um leið kynna kennarar fagmennsku skólastarfsins til að sýna fram á faglegt inntak og samhengi milli bekkja/árganga um þau gæði sem stefnt er að í skólastarfinu.

Kaflanum er skipt í eftirfarandi hluta:

1. Samantekt kennslu árgangs
2. Áherslur grunnþátta menntunar
3. Foreldrasamstarf og upplýsingagjöf í árganginum
4. Námsmat og vitnisburðarkerfi árgangs

II.1. Samantekt kennslu í 6. bekk

Kennslutímar á viku skiptast í eftirfarandi námsgreinar.

Námssvið	Námsgreinar	Tíma fjöldi í skóla á viku
1. Íslenska	1.1. Talað mál, hlustun og áhorf 1.2. Lestur og bókmenntir 1.3. Ritun 1.4. Málfræði	7,0 1,5 2,0 1,5 2,0
2. Erlend tungumál	2.1. Enska	3,0
3. List- og verkgreinar	<i>A Listgreinar:</i> 3.1. Sviðslistir (dans og leiklist) 3.2. Sjónlistir (myndmennt) 3.3. Tónmennt <i>B Verkgreinar:</i> 3.4. Heimilisfræði 3.5. Hönnun og smíði 3.6. Textílmennt	4,0 2,0 1,0 1,0 3,0 1,0 1,0 1,0
4. Náttúrugreinar	4.0. Náttúrufræði	3,0
5. Samfélagsgreinar	5.1. Heimspeki, siðfræði og trúarbragðafræði 5.2. Jafnrétti og lífsleikni 5.3. Landfræði, saga, sam-/þjóðfélagsfræði	5,0 1,0 1,0 3,0
6. Skólaíþróttir	6.1. Íþróttir 6.2. Sund	3,0 2,0 1,0
7. Stærðfræði	7.0. Stærðfræði	5,0
8. Upplýsinga- og tæknimennt	8.1. Miðlamennt og skólasafnsfræði 8.2. Tölvunotkun og upplýsinga- og samskiptatækni	1,0 0,0 1,0
9. Val	9.1. Sjálfstæðar valgreinar	1,0
Alls		35

II.2. Áherslur grunnþátta menntunar í 6. bekk

Í þessum árgangi eru áherslur sex grunnþátta menntunar eftirfarandi í samræmi við stefnu skólans og samhæfir áherslum skólans um forvarnir.

Áherslur grunnþátta menntunar eru settar fram í markmiðum

Grunnþættir	Efnisþættir
LÆSI	<p>Í miðdeild verður lögð áhersla á LÆSI út frá eftirfarandi efnisþáttum:</p> <ul style="list-style-type: none"> • að nemendur verði færir um að leita sér upplýsinga með ýmsum miðlum á gagnrýninn hátt • að nemendur þjálfist í grunnþáttum læsis, s.s. miðlalæsi, talnalæsi, myndlæsi, tilfinningalæsi, samskiptalæsi, stafrænu læsi o.fl. • að nemendur séu færir um að lesa sér til gagns og gleði.
SJÁLFBÆRNI	<p>Í miðdeild verður lögð áhersla á SJÁLFBÆRNI út frá eftirfarandi efnisþáttum:</p> <ul style="list-style-type: none"> • að nemendur temji sér gildi endurnýtingar og endurvinnslu, • að nemendur öðlist skilning á hugtökum og táknum sem lúta að sjálfbærri þróun og umhverfisvernd, • að nemendur taki þátt um umræðum um gildismat og gildi þess að bera virðingu fyrir umhverfinu og náttúrunni, • að nemendur ræði áhrif sín á umhverfið.
MANNRÉTTINDI OG LÝÐRÆÐI	<p>Í miðdeild verður lögð áhersla á MANNRÉTTINDI OG LÝÐRÆÐI út frá eftirfarandi efnisþáttum:</p> <ul style="list-style-type: none"> • að nemendur læri að setja sig í spor annarra, • að vinna markvisst að lýðræðislegri kennslu í skólastarfi s.s. hópvinnu, bekkjarfundum, samvinnunámi, reynslunámi, þátttökunámi og samfélagsverkefnum, • að geta skilið heiminn í kringum sig, verið meðvituð um eigin stöðu og annarra og viðurkenningu á hæfileikum og þroskamöguleikum, • bera virðingu fyrir lífinu, • að nemendur læri um margbreytileika mannfólks og öðlist skilning á mannréttindum.
HEILBRIGÐI OG VELFERÐ	<p>Í miðdeild verður lögð áhersla á HEILBRIGÐI OG VELFERÐ út frá eftirfarandi efnisþáttum:</p> <ul style="list-style-type: none"> • að nemendur temji sér hollan og heilbrigðan lífsstíl • að nemendur öðlist skilning á þeim þáttum sem hafa áhrif á líkams- og geðheilbrigði, • að nemendur taki virkan þátt í heilsueflandi verkefnum, t.d. lífshlaupinu, göngum í skólann, norræna skólahlaupinu, ávaxta- og grænmetisátaki o.fl.
JAFNRÉTTI	<p>Í árganginum verður lögð áhersla á JAFNRÉTTI út frá eftirfarandi efnisþáttum:</p> <ul style="list-style-type: none"> • að nemendur kynnist fjölbreytileika mannkynsins og öðlist víðsýni, • að nemendur öðlist skilning á stöðu kynjanna, • að nemendur finni áhugasviði sínu farveg í skólastarfinu,

	<ul style="list-style-type: none"> • að nemendur fái tækifæri til að ræða málefni sem snerta þá á jafningjagrundvelli, m.a. á bekkjarfundum.
SKÖPUN	<p>Í árganginum verður lögð áhersla á SKÖPUN út frá eftirfarandi efnisþáttum:</p> <ul style="list-style-type: none"> • að stuðla að frumkvæði einstaklingsins, • að nemandi leggi mat á eigið nám og nám jafningja, • að stuðla að ígrundun, persónulegu námi og frumkvæði í skólastarfi • að nemandi fái við viðfangsefni sem eru öðruvísi en nemandi hafur gert áður eða kann, • að nemendur uppgötvu, njóti, örvi forvitni og áhuga, leiti lausna, virki ímyndunarafl og leiki sér með möguleika, • að nemandi kynnist og þjálfist í ýmis konar hæfni, s.s. verklegri, bóklegri og líkamlegri hæfni, • að nemendur fái tækifæri til að sýna styrkleika sína og sköpunarkraft, m.a. á samverum, • að nota leik sem námsaðferð og opna víddir þar sem sköpunargleði barna og ungmenna fái að njóta sín • að efla sjálfstæði nemenda.

II.3. Foreldrasamstarf og upplýsingagjöf.

Kynningarfundir

Í upphafi skólaárs, oftast um miðjan september, halda umsjónarkennarar árganga kynningarfundir fyrir foreldra. Þar fer fram kynning á námsefni og helstu áherslum vetrarins auk þess sem upplýsingum um agakerfi, reglur og viðurlög, upplýsingaflæði milli heimilis og skóla og helstu stefnumál skólans er komið á framfæri. Dagskrá kynningarfundarins er send fyrirfram til deildarstjóra.

Foreldrafélag – bekkjarfulltrúar

Í skólanum er starfandi foreldrafélag. Skipurit og upplýsingar um starfsemi má finna á heimasíðu skólans. Umsjónarkennarar hafa milligöngu um að foreldrar tveggja barna bjóði sig fram eða séu kosnir ár hvert sem bekkjarfulltrúar í umsjónarbekk þeirra. Starf bekkjarfulltrúa er í aðalatriðum það að stuðla að auknu samstarfi foreldra, kennara og nemenda innan bekkjarins en einnig að vera tengiliður umsjónarkennarans við foreldra. (Sjá nánar í erindisbréfi bekkjarfulltrúa undir liðnum foreldrafélag á heimasíðu skólans).

II.4. Námsmat og vitnisburðarkerfi

Námsmat í bekknum greinist í tvennt, leiðsagnarmat og lokamat (út frá hæfniviðmiðum). Framkvæmdin í árganginum er með þessum hætti:

a. Leiðsagnarmat.

Leiðbeinandi námsmat, leiðsagnarmat, fer fram reglulega yfir allt skólaárið í öllum námsgreinum. Leiðsagnarmat miðar að því að meta framfarir nemenda í þeim tilgangi að nota niðurstöðurnar til að gera nauðsynlegar breytingar á námi og kennslu. Í leiðsagnarmati er fylgst með nemendum á námstímanum og þeim leiðbeint. Lögð er áhersla á fjölbreyttar matsaðferðir, s.s. kannanir, frammistöðumat, sjálfsmat, samræður o.fl., til að safna upplýsingum um stöðu nemenda, hvað þeir vita og geta og hvers þeir þarfnast til að ná betri árangri.

A.m.k. tvisvar á ári er farið yfir stöðu nemenda á fundi með nemenda foreldra og umsjónarkennara.

b. Lokamat:

Lokamat hefur þann megintilgang að gefa upplýsingar um árangur náms og kennslu í lok námstíma skólaárs. Matsaðferðir við lokamat ákvarðast af markmiðunum en matið er oftast byggt á skriflegum prófum eða fjölbreyttum lokaverkefnum nemenda. Með lokamati er lögð áhersla á að meta þekkingu og skilning nemenda á námsefninu, hvornig þeim tekst að beita þekkingu sinni og hvornig þeir greina og nota mismunandi aðferðir við ákveðin viðfangsefni.

Lokamat sýnir hversu vel nemendum gengur miðað við hæfniviðmið/námsmarkmið árgangsins.

II. Námssvið og námsgreinar

Í þessum hluta námskrárinnar er kynnt áætlun um það nám og kennslu sem stefnt er að fari fram á skólaárinu í bekknum/árganginum. Aðalnámskrá grunnskóla skiptir viðfangsefnum skólastarfsins í átta skilgreind námssvið og eitt opið (val) en hverju námssviði heyrja mismargar námsgreinar. Fyrir hvert námssvið eru gefin út hæfniviðmið, námshæfni, fyrir 4., 7. og 10. í aðalnámskrá en skólar útfæra fyrir aðra árganga. Sömuleiðis er lýst áherslum í hverri námsgrein árgangs og flokkað eins og tilheyrir hverju námssviði. Megintilgangur þess er að skýra þær væntingar og áherslur sem eru í náminu svo stefnt sé að sameiginlegu markmiði í skólastarfinu sem öllum sé ljós.

Í einhverjum tilvikum fá sumir nemendur sérstakt námsefni sem hæfa þeim betur en námsefni bekkjar og fá því sína eigin námsskrá (að hluta a.m.k.) sem er nefnd einstaklingsnámskrá. Hún er utan þessa plaggs og unnin í hverju tilviki í samráði við aðstandendur viðkomandi nemenda eftir því sem við á.

I. Íslenska

Námshæfni – viðmið og mat

Mat á námshæfni felur í sér að meta árangur nemenda í íslensku í lok námstíma.

a. Viðmið um námshæfni í íslensku

Eftirfarandi viðmið eru lögð til grundvallar mati á námshæfni nemanda í lok árgangs (lokamat):

Efnispættir:	Viðmið um námshæfni í íslensku
Talað mál, hlustun og áhorf:	<p>Við lok árgangs geti nemandi:</p> <ul style="list-style-type: none"> öðlast hæfni í að koma fram í ræðupúlti. tjáð sig skýrt og áheyrilega, gert sér grein fyrir gildi góðrar framsagnar og beitt blæbrigðum í frásögn. tjáð eigin skoðanir og tilfinningar og haldið athygli áheyranda, m.a. með aðstoð leikrænnar tjáningar. hlustað af athygli og beitt þekkingu sinni og reynslu til að skilja það sem sagt er og greint frá aðalatriðum. átt góð samskipti, hlustað, gætt tungu sinnar og sýnt viðeigandi kurteisi.
Lestur og bókmenntir:	<p>Við lok árgangs geti nemandi:</p> <ul style="list-style-type: none"> lesið texta við hæfi með góðum hraða og af skilningi. greint og fjallað um aðalatriði í texta og notað mismunandi aðferðir við lestur og skilning á honum. lesið sér til ánægju og fróðleiks. lesið fjölbreyttar bókmenntir, þar á meðal þjóðsögur, ljóð, og bókmenntir ætlaðar börnum og unglíngum. beitt nokkrum hugtökum til að fjalla um form og innihald ljóða, svo sem rím og ljóðstafi, líkingar og boðskap. aflað upplýsinga úr bókum og fjölbreyttu rafrænu efni, unnið úr þeim og nýtt við lausn verkefna. lesið úr einföldum tölulegum og myndrænum upplýsingum og túlkað þær.
Ritun:	<p>Við lok árgangs geti nemandi:</p> <ul style="list-style-type: none"> skrifað læsilega og af öryggi. samið texta þar sem beitt er eigin sköpun með upphafi, miðju og endi og veitt öðrum hlutdeild með því að kynna ritunina eða leyfa öðrum að lesa. beitt helstu atriðum stafsetningar og greinamerkjasetningar. skrifað texta á spjaldtölvu og beitt nokkrum aðgerðum í ritvinnslu.
Málfræði:	<p>Við lok árgangs geti nemandi:</p> <ul style="list-style-type: none"> tileinkað sér góðan orðaforða í ræðu og riti, gert sér grein fyrir margræðni orða og nýtt sér málfræðikunnáttu sína við orðmyndun, tal og ritun. nýtt sér kunnáttu og færni til að fletta upp orðum í orðabókum og öðrum gagnabrunnum um mál og einnig að nota til þess spjaldtölvu. áttað sig á hvernig orð skiptast í sagnorð, fallorð (nafnorð + lýsingarorð) og óbeygjanleg orð og greint hlutverk og helstu einkenni þeirra. notað orðtök og málshætti í töluðu máli og rituðu. beitt þekkingu sinni á málfræði við að búa til setningar.

I. I. Talað mál, hlustun og áhorf

Lýsing á námi og kennslu námsgreinarinnar

Námsgrein er útfærð hér í samræmi við áherslur innan skóla og kynnt nánar síðar í kennsluáætlunum.

Tímafjöldi: I kennslustund á viku að jafnaði yfir heilt skólaár

i. Viðfangsefni í náminu

Meginviðfangsefnin í námsgreininni eru:

- Nemendur læra hagnýt atriði varðandi framkomu og tjáningu.
- Nemendur þjálfá sig í að hlusta af athygli á flutning annarra.

ii. Námsgögn og kennsluefni

Þau námsgögn sem helst stuðst er við í kennslunni og nemandi þarf að nýta sér við námið eru:

- Ýmsar æfingar í framkomu og framburði.
- Nemendur flytja einnig efni eftir sjálfa sig.
- Nemendur flytja efni sem kennari lætur þá hafa.

iii. Námsfyrirkomulag og námsaðlögun

Í meginatriðum fer námið og kennslan í skóla og heima (utan skóla) fram á eftirfarandi hátt:

- Nemendur þjálfá sig reglulega í að koma fram og tjá sig, einkum í þúlti.
- Nemendur flytja efni, ýmist sem kennari velur fyrir þá eða efni sem þeir hafa sjálfir samið, s.s. eigin ritanir og ljóð.
- Nemendur taka þátt í ýmiss konar framburðar- og tjáningaræfingum.

Í náminu er eftirfarandi námsaðlögun beitt til að styðja við nemendur að læra út frá eigin forsendum og að námið komi þeim að sem mestu gagni:

- Ætlast er til að allir nemendur taki virkan þátt í kennslustundum. Ef vikja þarf frá hæfniskröfum er það gert í samráði við sérkennara, umsjónarkennara, deildarstjóra og foreldra.

iv. Námsmat og námsmatsaðlögun

Aðferðir og vinnubrögð sem liggja til grundvallar námsmatinu í námsgreininni eru eftirfarandi varðandi:

- Markvisst leiðsagnarmat yfir árið í formi kennaramats, jafningjamats og sjálfsmats.
- Lokamat í formi lokaprófs þar sem nemendur fá efni frá kennara og flytja fyrir bekkinn. Kennari og prófdómari meta lokapróf nemenda.

I.2. Lestur og bókmenntir

Lýsing á námi og kennslu námsgreinarinnar

Námsgrein er útfærð hér í samræmi við áherslur innan skóla og kynnt nánar síðar í kennsluáætlunum. Tímafjöldi: 2 kennlustundir á viku að jafnaði yfir heilt skólaár

i. Viðfangsefni í náminu

Meginviðfangsefni í námsgreininni eru:

- Markviss þjálfun í lestri.
- Nemendur kynnast fjölbreyttum bókmenntum, s.s. þjóðsögum, goðsögum úr norrænni goðafræði og nútímabókmenntum.
- Ljóð, ljóðahugtök (s.s. rím, ljóðstafir, myndmál) og bragarhættir.
- Markviss þjálfun í lesskilningi.

ii. Námsgögn og kennsluefni

Þau námsgögn sem helst stuðst er við í kennslunni og nemandi þarf að nýta sér við námið eru:

- Samlestur – bækur af ýmsum toga.
- Trunt, trunt og tröllin: Íslenskar þjóðsögur og ævintýri.
- Orðspor 2.
- Lífið í Ásgarði.
- Smásögur.
- Annar Smellur.
- Lesskilningsæfingar af Skólavefnum.

iii. Námsfyrirkomulag og námsaðlögun

Í meginatriðum fer námið og kennslan í skóla og heima (utan skóla) fram á eftirfarandi hátt:

- Nám í bókmenntum fer einkum fram í skólanum. Kennari og nemendur lesa saman sögur og vinna ýmiss konar verkefni í tengslum við efnið. Einnig lesa nemendur sögur í heimanámi og gera verkefni.
- Lestrarkennsla fer bæði fram í skóla og heima. Lestur er fastur hluti heimanáms og er ætlast til að nemendur lesi flesta daga vikunnar. Nemendum gefst einnig tækifæri til að lesa í skólanum. Nemendur æfa sig einnig með að lesa fyrir hvorn annan, skiptast á þjálfva hvorn annan í lestri og ræða lesefni sín á milli.

Í náminu er eftirfarandi námsaðlögun beitt til að styðja við nemendur að læra út frá eigin forsendum og að námið komi þeim að sem mestu gagni:

- Lestrarnám er með þeim hætti að nemendur æfa sig á eigin forsendum. Í ákveðnum tilfellum er gerð einstaklingsnámskrá fyrir nemendur í lestri og sett upp lestrarátak fyrir þá. Slíkt er jafnan gert í samráði við umsjónarkennara, sérkennara og foreldra.
- Í þeim tilfellum sem víkja þarf frá hæfniskröfum í faginu með einstaklingsáætlun eða koma þarf til móts við nemendur á annan hátt er að jafnaði haft samráð við sérkennara og foreldra eftir því sem við á.

iv. Námsmat og námsmatsaðlögun

Aðferðir og vinnubrögð sem liggja til grundvallar námsmatinu í námsgreininni eru eftirfarandi varðandi:

- Lesferilspróf (í september og jan-maí).
- Orðarún – tvö lesskimunarpróf.

- (Leiðsagnarmat í bókmenntum í formi hlutaprófa og verkefnavinnu nemenda).
- Ef vikja þarf frá hæfniskröfum árgangsins er það gert í samráði við sérkennara, deildarstjóra og foreldra eftir því sem við á.

I.3. Ritun

Lýsing á námi og kennslu námsgreinarinnar

Námsgrein er útfærð hér í samræmi við áherslur innan skóla og kynnt nánar síðar í kennsluáætlunum.

Tímafjöldi: I kennslustund á viku að jafnaði yfir heilt skólaár

i. Viðfangsefni í náminu

Meginviðfangsefni í námsgreininni eru:

- Farið er í ýmis hagnýt atriði varðandi ritun (s.s. setningar og uppbyggingu texta).
- Nemendur þjálfa sig í ritun með skriffærum og ritvinnslu.

ii. Námsgögn og kennsluefni

Þau námsgögn sem helst stuðst er við í kennslunni og nemandi þarf að nýta sér við námið eru:

- Orðspor 2.
- Mál í mótun, grunnbók og verkefnabók.
- Skrift.

iii. Námsfyrirkomulag og námsaðlögun

Í meginatriðum fer námið og kennslan í skóla og heima (utan skóla) fram á eftirfarandi hátt:

- Stafsetningartímar felast einkum í að nemendur vinna ýmiss konar stafsetningaræfingar og farið er yfir grunnreglur. Einnig er lögð áhersla á sjónminni og gerðar æfingar sem þjálfa það (m.a. sóknarskrift). Lögð er áhersla á að nemendur fari sjálfir yfir eigin texta, leiðrétti og leggi mat á eigið nám.
- Nemendur æfa eigin rithönd með það að markmiði að geta skrifað af öryggi með persónulegri rithönd. Ritun er snar þáttur í öllum námsgreinum og eru nemendur því reglulega að æfa sig í að skrifa læsilega og af öryggi. Kennari veitir nemendum reglulega endurgjöf og leiðsögn.
- Nemendur æfa sig í grunnatriðum ritunar, ýmist í kennslustundum eða heima. Nemendur vinna fjölbreytt ritunar- og ljóðaverkefni sem safnað er saman í ritunarbók.

Í náminu er eftirfarandi námsaðlögun beitt til að styðja við nemendur að læra út frá eigin forsendum og að námið komi þeim að sem mestu gagni:

- Ef vikja þarf frá hæfniskröfum bekkjarins er gerð einstaklingsáætlun í samráði við sérkennara, umsjónarkennara, deildarstjóra og foreldra eftir því sem við á.

iv. Námsmat og námsmatsaðlögun

Aðferðir og vinnubrögð sem liggja til grundvallar námsmatinu í námsgreininni eru eftirfarandi varðandi:

- Stafsetning: Nemendur taka reglulega kannanir yfir skólaárið.
- Ritun: Leiðsagnarmat þar sem lögð er áhersla á markvisst leiðsagnarmat yfir árið í formi umsagna kennara, jafningjamats og sjálfsmats nemanda.
- Námsmat er aðlagð að þörfum og getu nemenda í samráði við umsjónarkennara, sérkennara, deildarstjóra og foreldra eftir því sem við á. Í þeim tilfellum er gerð einstaklingsáætlun í samráði við foreldra.

I.4. Málfræði

Lýsing á námi og kennslu námsgreinarinnar

Námsgrein er útfærð hér í samræmi við áherslur innan skóla og kynnt nánar síðar í kennsluáætlunum.

Tímafjöldi: 2 kennlustundir á viku að jafnaði yfir heilt skólaár

i. Viðfangsefni í náminu

Meginviðfangsefni í námsgreininni eru:

- Sagnorð og einkenni þeirra.
- Rétt og rangt mál.
- Lýsingarorð og einkenni þeirra.
- Nafnorð og einkenni þeirra.
- Fallbeyging.
- Andheiti og samheiti.
- Málshættir og orðtök.
- Málsgreinar.
- Efnisgreinar.

ii. Námsgögn og kennsluefni

Þau námsgögn sem helst stuðst er við í kennslunni og nemandi þarf að nýta sér við námið eru:

- Málrækt 2.
- Orðspor 2.
- Annað efni frá kennara.
- Annar Smellur.

iii. Námsfyrirkomulag og námsaðlögun

Í meginatriðum fer námið og kennslan í skóla og heima (utan skóla) fram á eftirfarandi hátt:

- Nemendur vinna ýmiss konar málfræðiverkefni í kennlustundum og heimanámi.
- Kennari útskýrir einstök atriði á töflu.

Í náminu er eftirfarandi námsaðlögun beitt til að styðja við nemendur að læra út frá eigin forsendum og að námið komi þeim að sem mestu gagni:

- Námsmat er aðlagð að þörfum og getu nemenda í samráði við umsjónarkennara, sérkennara, deildarstjóra og foreldra eftir því sem við á. Í þeim tilfellum er gerð einstaklingsáætlun í samráði við foreldra.

iv. Námsmat og námsmatsaðlögun

Aðferðir og vinnubrögð sem liggja til grundvallar námsmatinu í námsgreininni eru eftirfarandi varðandi:

- Próf, þar sem nemendur eru prófaðir í málfræðiatríðum. Önnur hæfniviðmið eru metin í gegnum ritanir nemenda (sjá lið I.3 í námskrá).

2. Erlend tungumál

Hlustun: I. stig

Hæfniviðmið: Geti skilið einfalt talað mál, algeng orð og einfaldar setningar um efni er varðar hann sjálfan og hans nánasta umhverfi þegar talað er skýrt og áheyrilega.

Lýsandi viðmið:

- Skilið það mál sem notað er í kennslustofunni og brugðist við með orðum eða athöfnum.
- Fylgt meginþræði í einföldum frásögnum um kunnuglegt efni með stuðningi, t.d. af myndum, myndmiðlum, hlutum eða líkamsmáli og notað sér upplýsingarnar í eigin verkefni.

Lesskilningur: I. stig

Hæfniviðmið: Lesið og skilið stutta texta með grunnorðaforða daglegs lífs um efni sem tengist þekktum aðstæðum og áhugamálum.

Lýsandi viðmið:

- Geti lesið kunnugleg nöfn, orð og mjög einfaldar setningar.
- Skilið megininntak í stuttum einföldum frásögnum dagblaða, tímarita og netmiðla með stuðningi, t.d. af myndum.
- Fundið afmarkaðar upplýsingar í einföldum texta og nýtt sér í verkefnavinnu.
- Lesið sér til gagns og gamans stuttar, einfaldar bækur og fræðsluefni.

Samskipti: I. stig

Hæfniviðmið: Geti haldið uppi einföldum samræðum um kunnugleg málefni með stuðningi frá viðmælanda með eðlilegum framburði og áherslum á lykilorðaforða og kann að beita algengustu kurteisisvenjum.

Lýsandi viðmið:

- Spurt og svarað á einfaldan hátt um það sem stendur honum næst.
- Skipst á upplýsingum og skoðunum við skólasystkini og kennara um efni tengt náminu.
- Tekið þátt í samskiptaleikjum og unnið samtalsæfingar.

Frásögn: I. stig

Hæfniviðmið: Geti í einföldu máli sagt frá og notað lykilorðaforða sem unnið hefur verið með í viðfangsefnum námsins og beitt eðlilegum framburði og áherslum.

Lýsandi viðmið:

- Sagt frá eða lýst sjálfum sér, vinum, fjölskyldu, áhugamálum og nánasta umhverfi á einfaldan hátt.
- Flutt atriði, sagt stutta sögu eða lesið upp eigin texta sem hann hefur haft tækifæri til að æfa.

Ritun: I. Stig

Hæfniviðmið: Skrifað stuttan samfelldan texta um efni sem tengist honum persónulega, tengt saman einfaldar setningar, stafsett flest algengustu orðin og notað algengustu greinarmerki, eins og punkta og spurningarmerki.

Lýsandi viðmið:

- Skrifað texta með orðaforða úr efnisflokkum sem fengist er við með stuðningi frá mynd, hlut eða gátlista.
- Lýst í einföldu máli því sem næst honum er, fjölskyldu, áhugamálum, vinum og umhverfi.
- Samið stutt skilaboð eða texta frá eigin brjósti með stuðningi.
- Skrifað einföld skilaboð, smáskilaboð og tölvupóst.

Menningarläsi: I. stig

Hæfniviðmið: Geti sýnt fram á skilning á ýmsum þáttum sem snúa að daglegu lífi og áttað sig á hvað er líkt eða ólíkt því sem tíðkast í hans eigin menningu.

Lýsandi viðmið:

- Sýnt fram á að hann þekki nokkuð til ytri umgjarðar menningarsvæðisins t.d. staðháttu og þekktra staða. Þekkja til þátta sem einkenna barna- og unglingamenningu viðkomandi málsvæðis.
- Sýnt fram á að hann áttar sig á að mörg algeng orð í erlenda tungumálinu eru lík og skyld öðrum sem hann þekkir.

Námshæfni: I. stig

Hæfniviðmið: Geti sett sér einföld markmið og lagt mat á námsframvindu með stuðningi frá kennara ef með þarf.

Lýsandi viðmið:

- Geti beitt sjálfsmati með stuðningi kennara.
- Geti tengt ný viðfangsefni eigin reynslu sína og þekkingu.
- Geti tekið þátt í hóp- og paravinnu.
- Geti nýtt sér hjálpartæki.

Hlustun: 2. stig

Hæfniviðmið: Geti skilið talað mál um efni er varðar hann sjálfan, áhugamál hans og daglegt líf þegar talað er skýrt og áheyrilega.

Lýsandi viðmið:

- Geti tileinkað sér aðalatriði venjulegs talmáls um efni tengt daglegu lífi.
- Geti fylgt þræði í aðgengilegu fjölmiðlaefni og dægurmenningu sem höfðar til hans.
- Geti hlustað eftir einstökum nákvæmum atriðum þegar þörf krefur, t.d. tilkynningum og leiðbeiningum og brugðist við.

Lesskilningur: 2. stig

Hæfniviðmið: Geti lesið sér til gagns og ánægju auðlesinn texta um daglegt líf og áhugamál.

Lýsandi viðmið:

- Geti skilið megininntak aðgengilegra frásagna og nýtt sér til frekari vinnu.
- Lesið sér til gagns og ánægju auðlesinn texta.
- Geti fundið lykilupplýsingar í texta í þeim tilgangi að nýta í verkefnavinnu.

Samskipti: 2. stig

Hæfniviðmið: Sýnt fram á að nemandinn er nokkuð vel samræðuhæfur um málefni sem hann þekkir vel. Geti beitt nokkuð réttu máli og framburði. Skilji og noti algengustu orðasambönd úr daglegu máli og geti beitt viðeigandi kurteisis- og samskiptavenjum. Geti gert sig skiljanlegan með látbragði.

Lýsandi viðmið:

- Geti bjargað sér við almennar aðstæður t.d. í verslunum, á veitingastöðum og ferðalögum.
- Geti notað málið í kennslustundum.
- Geti tekið þátt í óformlegu spjalli um áhugamál slín og daglegt líf.

Frásögn: 2. stig

Hæfniviðmið: Geti tjáð sig nokkuð áheyrilega um málefni sem viðkemur daglegu lífi hans og því sem stendur honum nærri. Geti beitt tungumálinu á nokkuð skiljanlegan hátt hvað varðar reglur um málnotkun, framburð og orðaval.

Lýsandi viðmið:

- Sagt hnökralítið frá reynslu, framtíðaráformum og eigin skoðunum.
- Greint frá og lýst atburðum og athöfnum með stuðningi gátlista, tónlistar, mynda o.s.frv.
- Flutt einfalda, undirbúna kynningu á efni sem tengist náminu og flutt tilbúið eða frumsamið efni, einn eða í félagi við aðra.

Ritun: 2. stig

Hæfniviðmið: Geti skrifað samfelldan texta um efni sem hann þekkir. Geti beitt grunnreglum málfræði og stafsetningar nokkuð rétt, sýnt fram á góð tøk á daglegum orðaforða og orðaforða sem unnið hefur verið með. Geti skapað samhengi í texta og notað til þess tengiorð og greinarmerki.

Lýsandi viðmið:

- Geti nýtt sér þann orðaforða sem unnið hefur verið með.
- Geti skrifað texta af mismunandi gerðum, með stuðningi og samið texta þar sem ímyndunaraflíð fær að njóta sín.
- Geti fylgt grunnreglum um málnotkun og helstu hefðum varðandi uppbyggingu texta.
- Geti fudið lykilupplýsingar í texta í þeim tilgangi að nýta í verkefnavinnu.

Menningarläsi: 2. stig

Hæfniviðmið: Get sýnt fram á að hann þekkir til ákveðinna lykileinkenna um mannlíf og menningu á viðkomandi málsvæði. Geri sér grein fyrir hvað er líkt og ólíkt hans eigin aðstæðum og geti sett sig í spor jafnaldra.

Lýsandi viðmið:

- Þekki til síða og hefða viðkomandi mál- og menningarsvæða og geti borið saman við eigin menningu.
- Geti áttað sig á skyldleika erlenda málsins við móðurmálið.

Námshæfni: 2. stig

Hæfniviðmið: Geti sett sér nokkuð raunhæf markmið, gert sér nokkra grein fyrir hvar hann stendur í náminu og beitt aðferðum til að skipuleggja sig og bætt þar sem þess gerist þörf.

Lýsandi viðmið:

- Geti tekið þátt í samvinnu um ýmis viðfangsefni og sýnt öðrum tillitssemi.
- Geti beitt lyklnámsaðferðum til að auðvelda skilning og notkun á tungumálinu og valið aðferð sem hæfir viðfangsefninu, t.d. umorða ef hann vantar orð.

Hlustun: 3. stig

Hæfniviðmið: Geti fyrirhafnarlítið tileinkað sér talað mál um margvísleg málefni í kunnuglegum aðstæðum þegar framsetning er áheyrileg.

Lýsandi viðmið:

- Geti tileinkað sér aðalatriði venjulegs talmáls, ásamt efni í fjöl- og myndmiðlum sem eru innan áhuga, náms og þekkingarsviðs, brugðist við, sagt frá, unnið úr eða nýt sér á annan hátt.
- Geti hlustað eftir nákvæmum upplýsingum. Geti valið úr þvæ upplýsingar sem við á og unnið úr þeim.

Lesskilningur: 3. stig

Hæfniviðmið: Geti lesið sér til gagns og ánægju almenna texta af ýmsum toga með nokkuð fjölbættum orðaforða.

Lýsandi viðmið:

- Aflað sér upplýsinga úr ólíkum textum. Greint aðalatriði frá aukaatriðum og nýt sér til frekari vinnu.
- Lesið sér til fróðleiks, rauntexta t.d. úr dagblöðum og brugðist við efni þeirra.
- Lesið sér til gagns og gamans smásögur og skáldsögur ætlaðar ungu fólki.

Samskipti: 3. stig

Hæfniviðmið: Sýnt fram á að nemandinn er vel samræðuhæfur um kunnugleg málefni, beitir nokkuð réttu máli, eðlilegum framburði, notar algeng föst orðasambönd rú daglegu máli og kann að beita viðeigandi kurteisis- og samskiptavenjum og óglíkum aðferðum til að gera sig skiljanlegan og skilja aðra, t.d. með því að umorða.

Lýsandi viðmið:

- Tekist á við mismundandi aðstæður í almennum samskiptum og flært rökk fyrir máli sínu.
- Tekið þátt í óformlegu spjalli um daginn og veginn, um efni sem hann er vel heima í.
- Tekist á við margskonar aðstæður í almennum samskiptum, t.d. sem gestgjafi eða netsamskiptum.
- Tekið þátt í skoðanaskiptum, fært einföld rök fyrir máli sínu og tekið tillit til sjónarmiða viðmælanda.

Frásögn: 3. stig

Hæfniviðmið: Geti tjáð sig áheyrilega um málefni sem nemandinn þekkir, beitt tungumálinu af nokkurri nákvæmni hvað varðar reglur um málnotkun, framburð og orðaval.

Lýsandi viðmið:

- Tjáð sig skipulega með undirbúið eða óundirbúið efni sem hann þekkir, hefur hlustað á, lesið um eða unnið með í námi sínu. Sagt skoðun sína á því og búist við spurningum.
- Samið, æft og flutt frumsamið efni, einn eða í félagi við aðra.

Ritun: 3. stig

Hæfniviðmið: Geti skrifað lipran, samfelldan texta um efni sem hann hefur þekkingu og/eða áhuga á. Sýnt fram á góð tök á orðaforða og megin reglum málnotkunar og uppbyggingu texta.

Lýsandi viðmið:

- Geti skrifað og brugðist við ýmsum textagerðum, bæði formlegum og óformlegum.
- Geti tjáð sig um skoðanir sínar, tilfinningar, reynslu og þekkingu.
- Geti leikið sér með málið og látið sköpunargáfunu og ímyndunaraflið njóta sín.
- Geti fylgt reglum um málnotkun og hefðir varðandi uppbyggingu á texta. Geta nýtt sér þann orðaforða sem við á og notað tengiorð við hæfi.

Menningarläsi: 3. stig

Hæfniviðmið: Get sýnt fram á að hann þekkir til og geti aflað sér upplýsinga um mannlíf og menningu á viðkomandi málsvæði. Geri sér grein fyrir hvað er líkt og ólíkt hans eigin aðstæðum.

Lýsandi viðmið:

- Þekki til þjóðfélagseinkenna og aflað sér upplýsinga um hvað er efst á baugi hverju sinni.
- Átti sig á fjölbreytileika samfélagsins hvað varðar uppruna og áhrif fordóma
- Geti greint helstu afbrigði tungumálsins, t.d. hvað er danska, norska, sænska, færeyska, breska, skoska, ameríska, ástralska

Námshæfni: 3. stig

Hæfniviðmið: Geti sett sér raunhæf markmið, skipulagt nám sitt á markvissan hátt og lagt mat á eigin stöðu og námsframvindu.

Lýsandi viðmið:

- Geti beitt á raunsæjan hátt sjálfsmati og jafningjamati og veitt sanngjarna endurgjöf.
- Geti unnið sjálfstætt, með öðrum og undir leiðsögn.
- Geti nýtt sér öll helsu hjálpartæki.

2.1. Enska

Lýsing á námi og kennslu námsgreinarinnar

Námsgrein er útfærð hér í samræmi við áherslur innan skóla og kynnt nánar síðar í kennsluáætlunum.

Tímafjöldi: 3 kennslustundir á viku að jafnaði yfir heilt skólaár

i. Viðfangsefni í náminu

Meginviðfangsefni í námsgreininni eru:

- *Dýrin; orðaforði, umönnun dýra.*
- *Tómstundir og áhugamál.*
- *Málfræði; forsetningar, persónufornöfn, greinir.*
- *Atvinna.*
- *Tónlist og bresk menning.*
- *Himingeimurinn.*

ii. Námsgögn og kennsluefni

Þau námsgögn sem helst stuðst er við í kennslunni og nemandi þarf að nýta sér við námið eru:

- *Ready for action.*
- *Portfolio – A Year of Fun og Into Hobbies.*
- *Enskar málfræðiæfingar.*
- *British Council vefurinn.*

iii. Námsfyrirkomulag og námsaðlögun

Nemendur læra ensku með því að prófa sig áfram og það gera þeir með því að hlusta á málið, tala það, lesa og skrifa. Unnið verður með alla færniþættina og markvisst verið að byggja upp orðaforða.

- **Hlustun** – þar sem hlustunaræfingar fylgja hverju viðfangsefni fyrir sig.
- **Tal og frásögn** – þar sem nemendur eru hvattir til að tala í leik og seinna meir segja svolítið frá sjálfum sér og fjölskyldu sinni.
- **Lestur og lesskilningur** – þar sem unnin verða verkefni í verkefnabók sem byggjast á lestri og lesskilningi.
- **Ritun** – þar sem nemendur skrifa stuttan texta þar sem notuð eru algengustu orðin sem farið hefur verið í.
- **Meningarlæsi** – nemendur fá innsýn í menningu, siði og venjur enskumælandi þjóða.

Kennsla fer fram á eftirfarandi hátt:

- *Hópkennsla.*
- *Einstaklingskennsla þar sem námsefnið er aðlagð að þörfum nemenda þar sem þörf er á.*
- *Samlestur.*
- *Farið í leiki og talmálið æft.*
- *Horft og hlustað á námsefnið t.d. hlustunaræfingar og kvikmyndir – þætti.*
- *Orðaforði eflur með endurtekningum á sem fjölbreyttastan máta.*

iv. Námsmat og námsmatsaðlögun

- Hæfni nemenda í hverjum þætti metinn með reglubundnu millibili.
- Lesið og skrifað fyrir þá nemendur sem þurfa vegna greiningar.
- Lokaeinkunn er gefin að vori.

3. List- og verkgreinar

a. Viðmið um námshæfni í list- og verkgreinum

Eftirfarandi viðmið eru lögð til grundvallar mati á námshæfni nemanda í lok árgangs (lokamat):

Efnispættir:	Viðmið um námshæfni í list- og verkgreinum
<p><i>Menningarlæsi:</i> <i>Við lok árgangs geti nemandi:</i></p> <p>(sameiginleg hæfniviðmið fyrir verk- og listgreinar)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • unnið eftir einföldu ferli frá hugmynd til afurðar. • hagnýtt þá leikni sem hann hefur öðlast í einföldum verkefnum. • unnið einföld verkefni í hópi. • útskýrt á einfaldan hátt áhrif vinnu sinnar á umhverfið. • gert grein fyrir hugtakinu tækni og hvernig það tengist vinnu hans. • fjallað á einfaldan hátt um þætti sem snerta menningu í tengslum við verkefni sín. • tjáð sig á einfaldan hátt um viðfangsefni sitt. • gengið frá eftir vinnu sína. • lagt mat á eigin verk.
<p><i>Dans:</i> <i>Við lok árgangs geti nemandi:</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • tekið þátt í skapandi dansferli með jafningjum og undir leiðsögn kennara. • bæði veitt og tekið á móti uppbyggilegri gagnrýni og nýtt sér hana í dansi. • unnið sjálfstætt með öðrum að dansverkefnum. • tekið tillit tillit til jafningja í samstarfi ásamt því að hlusta á hugmyndir annarra og leggja fram sínar eigin. • dansað nokkrar aðferðir í þjóðdönsum. • dansað tísku- og línudansa. • beitt líkama sínum markvisst í dansi og hreyfingu sjálfum sér til ánægju. • gert sér grein fyrir hvaða dansar eru dansaðir við ákveðna tónlist. • virt samskiptareglur og geti farið eftir fyrirmælum.
<p><i>Myndmennt:</i> <i>Við lok árgangs geti nemandi:</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • notað mismundandi efni og verkfæri á skipulagðan hátt í eigin sköpun. • nýtt sér þekkingu í litafræði, formfræði og myndbyggingu í eigin myndir. • unnið hugmynd frá skissu að grafíkmynd. • beitt hugtökum og heitum sem tengjast aðferðum verkefna hverju sinni. • nýtt sér teikniblyanta til að túlka mismundandi skugga og ljós í verki. • sagt frá keltneskum áhrifum á list okkar í dag. • haft á valdi sýnu að búa til lágmynd.
<p><i>Tónmennt:</i> <i>Við lok árgangs geti nemandi:</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • greint og valið hljóðfæri og hljóðblæ við hæfi í tónsköpun og hlustun. • beitt eigin rödd á viðeigandi hátt í ólíkum raddverkum og söng, bæði í eigin verkum og annarra. • notað einföld tæki og forrit til að taka upp, skrásetja og setja saman eigið hljóð- eða tónverk.

	<ul style="list-style-type: none"> • tekið þátt í samspili eða samsöng með öðrum og flutt og túlkað eigin verk eða annarra með viðeigandi hætti fyrir áheyrendur og skrásett það. • greint ólíkar stíltegundir, myndað sér skoðun á þeim og rökstutt hana. • greint og útskýrt samhengi tónlistar og ólík tónlistarstílbrigði og tengt við þá menningu sem hann er spröttinn úr. • greint og að einhverju marki metið og endurskoðað eigin sköpunarverk og skólasystkina sinna í tónlist af sanngirni.
Heimilisfræði:	<p><i>Við lok árgangs geti nemandi:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • nefnt helstu næringarefni fæðunnar og orkueiningar (he., kcal og kj). • tjáð sig um hve góðar neysluvenjur er mikilvægar fyrir heilsuna. • matreitt rétti frá grunni t.d. súpur og brauð. • stækkað og minnkað uppskriftir. • geti gert skil á þeim áhöldum sem nota þarf við matreiðslu og notað mæliskeiðar, dl-mál, lítramál og vog. • nýtt sér vinnutækni við að hreinsa, flysja, skera, brytja, saxa. • gert sér grein fyrir þeim slyshættum sem skapast við eldamennsku. • sýnt umburðalyndi og tekið tillit til annarra. • lýst hvað við er átt með hugtökunum: umhverfisvernd, endurnýting, sjálfbærni.
Hönnun og smíði	<p><i>Við lok árgangs geti nemandi:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • valið og notað á réttan hátt helstu verkfæri og mælitæki. • gert grein fyrir uppruna og notagildi þess efniviðar sem notaður er í smíðastofunni. • útskýrt hugmyndir sínar með því að rissa upp málsetta vinnuteikningu. • hannað og smíðað verkefni sem nýtir orkugjafa og lýst því hvaða virkniþættir eru að verki í ýmsum hlutum. • lesið einfalda teikningu, smíðað eftir henni og unnið eftir hönnunarferli frá hugmynd að lokaafurð. • lýst hvernig tæknin birtist í nánasta umhverfi hans og almennt í samfélaginu. • valið samsetningar og yfirborðsmeðferð sem hæfa verkefnum. • greint þarfir í umhverfi sínu og rætt mögulegar lausnir. • gert grein fyrir hvort efni séu hættuleg og hvernig hægt er að endurnýta og flokka efni sem fellur til í smíðastofunni. • gert við og endurnýjað eldri hluti og lengt þannig líftíma þeirra. • útskýrt réttar vinnustellingar og valið viðeigandi hlífðarbúnað.
Textílmennt:	<p><i>Við lok árgangs geti nemandi:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • unnið af öryggi í saumavél og þekki helstu stillingar vélarinnar. • þrætt yfir- og undirtvinna í saumavél. • þróað eigin hugmyndir í textílverk og unnið eftir ferli. • þrjónað slétt þrjón á hringþrjón, skipt um lit og tekið úr. • nýtt sér einfaldar uppskriftir og leiðbeiningar. • notað hugtök og heiti sem tengjast viðfangsefninu. • notað ný og endurunnin efni í textílvinnu.

A. Listgreinar:

3.1. Sviðslistir – dans og leiklist

Lýsing á námi og kennslu námsgreinarinnar

Námsgrein er útfærð hér í samræmi við áherslur innan skóla og kynnt nánar síðar í kennsluáætlunum.

Tímafjöldi: 1 kennlustund á viku að jafnaði yfir heilt skólaár

i. Viðfangsefni í náminu

Meginviðfangsefnin í námsgreininni eru:

- *Cha cha cha + new yorker + spot turn + hand to hand + 3 cha-cha.*
- *Jive + chasse walk + du.*
- *Skottís 3.*
- *Ræll.*
- *Mambó frumspor + new yorker + spot.*
- *Semja lítil dansverk sjálf.*
- *Ýmsir leik- og tjáningardansar, tísku-, línu- og diskódansar í vali hvers kennara.*

iii. Námsfyrirkomulag og námsaðlögun

Í meginatriðum fer námið og kennslan fram í skóla og heima (utan skóla) fram á eftirfarandi hátt:

- *Í kennlustofu án húsgagna þar sem einungis eru hljómflytningstæki, borð, tölva, myndvarpi og tafla.*
- *Sýnikennsla.*
- *Sköpun.*
- *Paravinna.*
- *Einstaklingsvinna.*
- *Hópavinna.*

Í náminu er eftirfarandi námsaðlögun beitt til að styðja við nemendur að læra út frá eigin forsendum og að námið komi þeim að sem mestu gagni:

- *Allir nemendur sem hafa getu til að stunda námið.*
- *Í einstaka tilfellum eru nemendur með stuðning með sér.*
- *Önnur námsúrræði eru fyrir þá sem t.d. þola illa hávaða og eiga að einhverjum öðrum orsökum erfitt með að stunda námið.*

iv. Námsmat og námsmatsaðlögun

Aðferðir og vinnubrögð sem liggja til grundvallar námsmatinu í námsgreininni eru eftirfarandi varðandi:

- *Námshæfni.*
- *Leiðsagnarmat þar sem metin er virkni, leikni, samvinna, kurteisi og framkoma.*

ii. Námsgögn og kennsluefni

Þau námsgögn sem helst stuðst er við í kennslunni og nemandi þarf að nýta sér við námið eru:

- *Tónlist, veraldarvefurinn og ýmsar bækur tengdar danslistinni.*

3.2. Sjónlistir - myndmennt

Lýsing á námi og kennslu námsgreinarinnar

Myndmenntarkennslan byggist á stuttum innlögnum og síðan vinna nemendur í litlum hópum að einstaklings – eða hópverkefnum með aðstoð kennara. Í 6. bekk er lögð áhersla á þrívídd og nákvæmisteikningu með blýöntum. Unnið er með ljós og skugga í verkum nemenda.

Tímafjöldi: 4 kennslustundir á viku í u.þ.b. 7 vikur.

i. Viðfangsefni í náminu

Meginviðfangsefni í námsgreininni eru:

- *Mappa – stafir teiknaðir í þrívídd – kynning á þrívídd.*
- *Mótuð gríma í leir. Þrívíddarvinna.*
- *Uppstilling er teiknuð og skyggð með teikniblýöntum. Unnið er með skugga og ljós.*
- *Dúkrista og prentun.*

ii. Námsgögn og kennsluefni

Þau námsgögn sem helst stuðst er við í kennslunni og nemandi þarf að nýta sér við námið eru:

- *Myndmennt II.*
- *Listasaga frá hellalist til 1900.*
- *Listavefur Námsgagnastofnunar.*
- *Efni frá kennara.*

iii. Námsfyrirkomulag og námsaðlögun

Í meginatriðum fer námið og kennslan í skóla og heima (utan skóla) fram á eftirfarandi hátt:

Í náminu er eftirfarandi námsaðlögun beitt til að styðja við nemendur að læra út frá eigin forsendum og að námið komi þeim að sem mestu gagni:

- *Í hvert sinn sem nemendur byrja á nýju verkefni er innlögð þar sem kennari sýnir valin verk frægra listamanna. Nemendur eru hvattir til að ræða verkin og mynda sér skoðanir á þeim. Í framhaldi á þeirri innlögð vinna þeir verk sem tengist listaverkinu.*
- *Stundum er unnið í hóp að sameiginlegu verki en oftast eru unnin einstaklingsverkefni.*

iv. Námsmat og námsmatsaðlögun

Aðferðir og vinnubrögð sem liggja til grundvallar námsmatinu í námsgreininni eru eftirfarandi varðandi:

- *Allir nemendur vinna sama verkefnið en það eru gerðar mismunandi kröfur til þeirra. Þeir sem eiga erfitt með tækniútfærslur verkefnanna, fá léttari fyrirmæli.*
- *Þeir nemendur sem kunna tækni verkefnisins eða eru fljótir að tileinka sér hana, fá þyngrri verkefni við hæfi.*
- *Námsmat grundvallast á leiðsagnarmati sem byggist á virkni í tímum, hugmyndaauðgi, skilningi á tækniatriðum, vandvirkni og færni.*

3.3. Tónmennt

Lýsing á námi og kennslu námsgreinarinnar

Námsgrein er útfærð hér í samræmi við áherslur innan skóla og kynnt nánar síðar í kennsluáætlunum.

Tímafjöldi: 1 kennlustund á viku að jafnaði yfir heilt skólaár

i. Viðfangsefni í náminu

Meginviðfangsefni í námsgreininni eru:

- Viðfangsefni 1 (læra lög og flytja á ýmsan hátt: syngja, spila, hrynjandi, leikir).
- Viðfangsefni 2 (læra nótnaskrift og lesa úr henni).
- Viðfangsefni 3 (læra um tónskáld).

ii. Námsgögn og kennsluefni

Þau námsgögn sem helst stuðst er við í kennslunni og nemandi þarf að nýta sér við námið eru:

- Námsgagn 1: **Tónmennt 5.hefti kennslubók (Námsgagnastofnun).**
- Námsgagn 2: Tónmenntavefurinn: **tonmennt.com.**

iii. Námsfyrirkomulag og námsaðlögun

Í meginatriðum fer námið og kennslan í skóla og heima (utan skóla) fram á eftirfarandi hátt:

- Nemendur taka þátt í kennlustund undir stjórn kennara.
- Í náminu er leitast við að styðja við nemendur til að læra út frá eigin forsendum og að námið komi þeim að sem mestu gagni.

iv. Námsmat og námsmatsaðlögun

Aðferðir og vinnubrögð sem liggja til grundvallar námsmatinu í námsgreininni eru eftirfarandi varðandi:

- Leiðsagnarmat.
- virkni og tjáning í tónmennt.
- beiting nótnaskriftar.

B. Verkgreinar:

3.4. Heimilisfræði

Lýsing á námi og kennslu námsgreinarinnar

Námsgrein er útfærð hér í samræmi við áherslur innan skóla og kynnt nánar síðar í kennsluáætlunum.

Tímafjöldi: 4 kennslustundir í u.þ.b. 7 vikur.

i. Viðfangsefni í náminu

Meginviðfangsefnin í námsgreininni eru:

- Nauðsyn vatns fyrir líkamann og afleiðingar vatnsskorts.
- Bakstur með mismunandi tegund gers.
- Meðferð mjólkur við gerð mjólkurdrykkjar: hitastig og slyshætta.
- Margvísleg notkun þönnu.
- Bakstur við ýmis tilefni: afmæli, boð: - aðferð: hrært/hnoðað deig.
- Þjóðarréttir annarra landa.
- Næringarfræði.

ii. Námsgögn og kennsluefni

Þau námsgögn sem helst stuðst er við í kennslunni og nemandi þarf að nýta sér við námið eru:

- Fæðuhringurinn.
- Vinnubók og lesbók Gott og gagnlegt 2.
- Hráefni til baksturs og matreiðslu.
- Eldhúshöld, mælitæki, form og hnifar.
- Næringarefnaöflur.

iii. Námsfyrirkomulag og námsaðlögun

Í meginatriðum fer námið og kennslan í skóla og heima (utan skóla) fram á eftirfarandi hátt:

- Þjálfun og leiðsögn í meðferð áhalda og tækja og helstu slyshættur sem hafa þarf í huga.
- Kennend er mikilvægi hreinlætis, persónulegt hreinlæti og við meðferð á matvælum til manneldis.
- Nemendur upplýstir um mikilvægi reglulegra máltíða og fjölbreytts fæðuvals með hliðsjón af fæðuhringnum.

Í náminu er eftirfarandi námsaðlögun beitt til að styðja við nemendur að læra út frá eigin forsendum og að námið komi þeim að sem mestu gagni:

- Stuðst við myndrænar uppskriftir þar sem hentar, fremur en skrifleg fyrirmæli.
- Stefnt að því að nemendur geti unnið í samvinnu með öðrum nemendum, en jafnframt sýnt sjálfstæði.

iv. Námsmat og námsmatsaðlögun

Aðferðir og vinnubrögð sem liggja til grundvallar námsmatinu í námsgreininni eru eftirfarandi varðandi:

Einkunn byggist á:

Leiðsagnarmat: Vinnubrögð/umhverfi. Spurningar frá kennara.

3.5. Hönnun og smíði

Lýsing á námi og kennslu námsgreinarinnar

Námsgrein er útfærð hér í samræmi við áherslur innan skóla og kynnt nánar síðar í kennsluáætlunum.

Tímafjöldi: 4 kennslustundir á viku í u.þ.b. 7 vikur.

i. Viðfangsefni í náminu

Meginviðfangsefnin í námsgreininni eru:

- Útsögunarverkefni unnið með tífsög/klukkuverkefni.

ii. Námsgögn og kennsluefni

Þau námsgögn sem helst stuðst er við í kennslunni og nemandi þarf að nýta sér við námið eru: Kennslubækur í smíði fyrir 6. bekk.

Ýmis verkfæri sem nýtast við viðfangsefnið.

iii. Námsfyrirkomulag og námsaðlögun

Í meginatriðum fer námið og kennslan í skóla og heima (utan skóla) fram á eftirfarandi hátt:

- T.d. sýnikennsla og útskýringar.
- Skriflegar leiðbeiningar.
- Sýnishorn og myndir eru nýtt til að nemendur geri sér betur grein fyrir lokaafurð.
- Nemendur vinna verkefni sín undir leiðsögn kennara og fá aðstoð eftir þörfum.

Í náminu er eftirfarandi námsaðlögun beitt til að styðja við nemendur að læra út frá eigin forsendum og að námið komi þeim að sem mestu gagni:

- Stefnir er að því að allir nemendur geri sömu verkefni en útfærsla getur verið mismunandi þannig að hver og einn geti unnið út frá eigin hæfni og getu.
- Nemendur fá handstýringu til að byrja með ef þess þarf.
- Stundum vinna nemendur sem eru á sama stað í verkefni saman í minni hópum. Þeir fá þá sameiginlega útskýringar og styðja síðan hver annan.
- Nemendur sem gengur vel með ákveðin verkefni aðstoða stundum samnemendur sína.
- Aukaverkefni eru til taks ef með þarf.

iv. Námsmat og námsmatsaðlögun

Aðferðir og vinnubrögð sem liggja til grundvallar námsmatinu í námsgreininni eru eftirfarandi varðandi:

b. Námshefni:

- Verkefni metin og leiðsagnarmat í kennslustund, vinnusemi, áhugi og umgengni.

3.6. Textílmenn

Lýsing á námi og kennslu námsgreinarinnar

Námsgrein er útfærð hér í samræmi við áherslur innan skóla og kynnt nánar síðar í kennsluáætlunum. Tímafjöldi: 4 kennlustundir á viku í u.þ.b. 7 vikur.

i. Viðfangsefni í náminu

Meginviðfangsefnin í námsgreininni eru:

- *Þrjóna þrúfu og athuga þrjónfestu.*
- *Gera skissu. Skoða húfur og ákveða liti og lögun á eigin húfu.*
- *Þrjóna húfu á hringþrjón.*
- *Læra að taka úr í þrjóni eða fella af og sauma saman.*
- *Saumavélaæfingar og þræða saumavél, yfir- og undirtvinna.*
- *Sníða og sauma úr efnisafgöngum. Sauma fótubreidd frá brún og víxlsauma brúnir.*
- *Velja sér krosssaumsverkefni eða teikna upp sitt eigið. Læra að skipta um lit og fela enda.*

ii. Námsgögn og kennsluefni

Þau námsgögn sem helst stuðst er við í kennslunni og nemandi þarf að nýta sér við námið eru:

- *Sýnishorn frá kennara.*
- *Lopi, hringþrjónar, sokkaþrjónar og javanál.*
- *Saumavél, tvinni og blöð.*
- *Efnisafgangar, tituprjónar, skæri, tróð og saumnál.*
- *Bækur: Á Þrjónunum, Hvernig á að að sauma í saumavél? Hannyrðir í 3.-6. bekk og Leikniæfingar í vélsaumi.*

iii. Námsfyrirkomulag og námsaðlögun

Í meginatriðum fer námið og kennslan í skóla og heima (utan skóla) fram á eftirfarandi hátt:

- *Sýnikennsla og útskýringar.*
- *Skriflegar leiðbeiningar og uppskriftir.*
- *Sýnishorn og myndir eru nýtt til að nemendur geri sér betur grein fyrir lokaafurð.*
- *Nemendur vinna verkefni sín undir leiðsögn kennara og fá aðstoð eftir þörfum.*

Í náminu er eftirfarandi námsaðlögun beitt til að styðja við nemendur að læra út frá eigin forsendum og að námið komi þeim að sem mestu gagni:

- *Stefnt er að því að allir nemendur geri sömu verkefni en útfærsla getur verið mismunandi þannig að hver og einn geti unnið út frá eigin hæfni og getu.*
- *Stundum vinna nemendur sem eru á sama stað í verkefni saman í minni hópum. Þeir fá þá sameiginlega útskýringar og styðja síðan hver annan.*
- *Nemendur sem gengur vel með ákveðin verkefni aðstoða stundum samnemendur sína.*
- *Aukaverkefni eru til taks ef með þarf.*

iv. Námsmat og námsmatsaðlögun

Aðferðir og vinnubrögð sem liggja til grundvallar námsmatinu í námsgreininni eru eftirfarandi varðandi:

- *Próf í að þræða saumavél. Verkefni metin og leiðsagnarmat; áhugi, frumkvæði, vinnubrögð og umgengni.*

4 Náttúrugreinar

Námshæfni – viðmið og mat

Mat á námshæfni felur í sér að meta árangur nemenda í náttúrugreinum í lok námstíma.

a. Viðmið um námshæfni í náttúrugreinum

Eftirfarandi viðmið eru lögð til grundvallar mati á námshæfni nemanda í lok árgangs (lokamat):

Efnispættir:	Viðmið um námshæfni í náttúrugreinum
Geta til aðgerða:	<p>Við lok árgangs geti nemandi:</p> <ul style="list-style-type: none"> greint og sagt frá hvernig tækni hefur áhrif á líf okkar á jörðinni. skoðað ákveðið málefni frá ýmsum sjónarhornum og komið með hugmyndir tengdar þeim. tekið afstöðu með málum sem varða málefni daglegs lífs. rætt mikilvægi samvinnu í samstilltum aðgerðum er varða eigið umhverfi.
Nýsköpun og hagnýting þekkingar:	<p>Við lok árgangs geti nemandi:</p> <ul style="list-style-type: none"> fjallað um þekktar tækninýjungar og áhrif þeirra á mannlíf, umhverfi og náttúruna.
Gildi og hlutverk vísinda og tækni:	<p>Við lok árgangs geti nemandi:</p> <ul style="list-style-type: none"> gert sér grein fyrir mikilvægi gagna og geti nýtt sér líkön til að útskýra hugtök og fyrirbæri. útskýrt hvernig tækni hefur áhrif á líf þeirra. gert sér grein fyrir því að maðurinn er hluti af náttúrunni og hann hefur áhrif á hana.
Vinnubrögð og færni:	<p>Við lok árgangs geti nemandi:</p> <ul style="list-style-type: none"> hlustað og framkvæmt og sagt frá einföldum athugunum úti og inni. aflað sér upplýsinga um náttúruna frá mismunandi miðlum. notað ólíkar heimildir s.s. bækur eða netið til upplýsingaöflunar. sett fram einfaldar niðurstöður á skiljanlegan hátt.
Ábyrgð á umhverfinu:	<p>Við lok árgangs geti nemandi:</p> <ul style="list-style-type: none"> tekið eftir og rætt atriði í umhverfinu sínu, gert sér grein fyrir áhrifum þeirra á það lífríki sem fjallað er um. lýst dæmum af áhrifum af gjörðum mannsins á náttúru og manngerðu umhverfi í heimabyggð. unnið með öðrum nemendum í hópi sem fjallar um umbætur í nærumhverfi. gert sér grein fyrir samspili náttúrunnar, mannsins og heilbrigði eigin líkama. tekið þátt í að skoða, skilgreina og bæta nærumhverfi og náttúru.
Að búa á jörðinni:	<ul style="list-style-type: none"> útskýrt hvernig Ísland byggist upp og hvernig landslag þess og jarðvegur breytist. útskýrt innbyrðis afstöðu sólar og jarðar og hvernig hreyfing þeirra tengist því að tíminn líður auk árstíða- og dægurskipta.
Lífsskilyrði manna:	<p>Við lok árgangs geti nemandi</p> <ul style="list-style-type: none"> lýst áhrifum manna og gróðurs á ósonlagið á einfaldan hátt. uppgötvað samspil lífvera og lífvana þátta í nærumhverfi. lýst helstu líffærakerfum mannlíkamans og starfsemi þeirra í grófum dráttum.

- lýst breytingum sem verða við kynþroskaaldur og gert sér grein fyrir mikilvægi gagnkvæmrar virðingar í samskiptum kynjanna.
- útskýrt tengsl heilbrigðis og þess sem borðað er.
- útskýrt lífsskilyrði manna og helstu áhættuvalda í umhverfinu.

Náttúra Íslands: Við lok árgangs geti nemandi:

- lýst reynslu sinni á náttúrunni og gert skil á henni munnlega og skriflega.
- lýst hvaða náttúruhamfarir hafa áhrif á gróður á Íslandi og hve mikil áhrifin eru.
- útskýrt hvernig aðlögun lífvera að umhverfinu gerir þær hæfari til að lifa af.

Heilbrigði umhverfisins: Við lok árgangs geti nemandi:

- útskýrt nýtingu manns á náttúru og auðlindum.

4.0. Náttúrufræði

Lýsing á námi og kennslu námsgreinarinnar

Námsgrein er útfærð hér í samræmi við áherslur innan skóla og kynnt nánar síðar í kennsluáætlunum.

Tímafjöldi: 3 kennslustundir á viku að jafnaði yfir heilt skólaár

i. Viðfangsefni í náminu

Meginviðfangsefni í námsgreininni eru:

- Jörð í alheimi.
- Jörðin og tunglið.
- Myndun Íslands.
- Landmótun.
- Loftþjúpurinn og veðrir.
- Loftslag á Íslandi.
- Hafsjór.
- Að verða stór.
- Beinagrindin, vöðvar, blóð og hjarta, öndun.
- Hreint og fínt.
- Húðin.
- Matur og heilsa.
- Heilinn, skilningarvitin.
- Að þroskast, vinir og óvinir.
- Tóbak og áfengi.
- Þú skiptir máli.

ii. Námsgögn og kennsluefni

Þau námsgögn sem helst er stuðst við í kennslunni og nemandi þarf að nýta sér við námið eru:

- Auðvitað – Jörð í Alheimi.
- Maðurinn hugur og heilsa.

iii. Námsfyrirkomulag og námsaðlögun

Í meginatriðum fer námið og kennslan í skóla og heima (utan skóla) fram á eftirfarandi hátt:

- Innlögn kennara, stuðst er við myndbönd frá nams.is, teikningar, glósur, umræður og hópvinna.

Í náminu er eftirfarandi námsaðlögun beitt til að styðja við nemendur að læra út frá eigin forsendum og að námið komi þeim að sem mestu gagni:

- Nemendur vinna að verkefnum og taka þátt í tímum. Náms efnið er aðlagð þeim sem með þurfa.

iv. Námsmat og námsmatsaðlögun

Aðferðir og vinnubrögð sem liggja til grundvallar námsmatinu í námsgreininni eru eftirfarandi varðandi:

- Vinnubók, kaflapróf, hópvinna og þátttaka og virkni í tímum metin.
- Leiðsagnarmat.

5. Samfélagsgreinar

Námshæfni – viðmið og mat

Mat á námshæfni felur í sér að meta árangur nemenda í samfélagsfræði í lok námstíma.

a. Viðmið um námshæfni í samfélagsgreinum

Eftirfarandi viðmið eru lögð til grundvallar mati á námshæfni nemanda í lok árgangs (lokamat):

Efnispættir:	Viðmið um námshæfni í samfélagsgreinum
Heimspæki, siðfræði og trúarbr. fræði:	<p>Við lok árgangs geti nemandi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • þekkt til megin atriða Islam og Gyðingsdóms. • þekkt tákni þessara trúarbragða. • þekkt sköpunarsögu kristinna og aðrar sköpunarsögur og geti borið saman trú og vísindi í tengslum við þær. • kynnist völdum þáttum úr Islam og Gyðingdómi s.s. helgistöðum, musturum, táknum, hátíðum og siðum.
Jafnrétti og lífsleikni:	<p>Við lok árgangs geti nemandi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • verið undirbúinn undir að taka virkan þátt í lýðræðisþjóðfélagi og að takast á við daglegt líf svo hann geti einn eða í samvinnu við aðra tekið ábyrgðar ákvarðanir sem varðar hann sem einstakling og samfélagið í heild. • sýnt ábyrgð, virðingu og reglusemi. • lært um reglur í skóla. • lært um samskipti – tilfinningar.
Landfræði saga og sam/þjóðfél.fr.	<p>Við lok árgangs geti nemandi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • öðlast skilning á landfræðilegum hugtökum. • lært að lesa úr ýmsum kortum s.s. landakortum og loftmyndum. • þekkt Norðurlöndin, sérkenni þeirra, mannlíf og menningu. • kynnst fjölbreyttum þáttum og menningu á miðöldum. • kynnst þjóðlífi Íslendinga á miðöldum. • fræðst um þekktar persónur frá miðöldum, einkum Snorra Sturluson. Þjálfast í hópavinnu og framsögn.

5.1. Heimspeki, siðfræði og trúarbragðafræði

Lýsing á námi og kennslu námsgreinarinnar

Námsgrein er útfærð hér í samræmi við áherslur innan skóla og kynnt nánar síðar í kennsluáætlunum.

Tímafjöldi: 1 kennslustund á viku að jafnaði yfir heilt skólaár

i. Viðfangsefni í náminu

Meginviðfangsefni í námsgreininni eru:

- Nemendur lesa um og vinna verkefni um Islamstrú og Gyðingdóm.
- Nemendur kynna sér ýmislegt varðandi trúarbrögðin, s.s. helgisögur, siði og menningu.
- Nemendur kynna sér dæmisögur og siðfræði þeirra trúarbragða sem tekin eru fyrir.
- Nemendur lesa heimspekisögur og ræða þær.

ii. Námsgögn og kennsluefni

Þau námsgögn sem helst stuðst er við í kennslunni og nemandi þarf að nýta sér við námið eru:

- Gyðingdómur.
- Islam.
- Annað efni frá kennara.

iii. Námsfyrirkomulag og námsaðlögun

Í meginatriðum fer námið og kennslan í skóla og heima (utan skóla) fram á eftirfarandi hátt:

- Farið er í efni kennslubókanna með nemendum, það rætt, ýmist í smærri hópum eða allur bekkurinn saman.
- Fjölbreytt verkefnavinna nemenda, s.s. efnisspurningar, umræðuspurningar og verkefni sem reyna á sköpun.

Í náminu er eftirfarandi námsaðlögun beitt til að styðja við nemendur að læra út frá eigin forsendum og að námið komi þeim að sem mestu gagni:

- Námsefnið er aðlagð að getu og þörfum nemenda í samstarfi við sérkennara, deildarstjóra, umsjónarkennara og foreldra eftir því sem við á.

iv. Námsmat og námsmatsaðlögun

Aðferðir og vinnubrögð sem liggja til grundvallar námsmatinu í námsgreininni eru eftirfarandi varðandi:

- Mat á vinnu nemenda.
- Leiðsagnarmat.

5.2. Jafnrétti og lífsleikni

Lýsing á námi og kennslu námsgreinarinnar

Námsgrein er útfærð hér í samræmi við áherslur innan skóla og kynnt nánar síðar í kennsluáætlunum.

Tímafjöldi: 1 kennslustund á viku að jafnaði yfir heilt skólaár

i. Viðfangsefni í náminu

Meginviðfangsefnin í námsgreininni eru:

- Nemendur læra um mannréttindi og þau tengd við viðfangsefni daglegs lífs.
- Nemendur vinna með geðorðin 10.
- Nemendur æfa sig í góðri og jákvæðri hegðun sem gildir í skólanum og samskiptum við annað fólk.
- Nemendur þjálfast í framkomu og skipulagningu við uppsetningu á samveru fyrir alla bekki á miðstigi.
- Nemendur þjálfast í lýðræðislegum vinnubrögðum, í smáum og stórum hópum.

ii. Námsgögn og kennsluefni

Þau námsgögn sem helst stuðst er við í kennslunni og nemandi þarf að nýta sér við námið eru:

- SMT-reglur skólans.
- Olweusaráætlun gegn einelti.
- Annað efni frá kennara.
- Barnasáttmálinn.

iii. Námsfyrirkomulag og námsaðlögun

Í meginatriðum fer námið og kennslan í skóla og heima (utan skóla) fram á eftirfarandi hátt:

- Nemendur vinna fjölbreytt verkefni tengd geðorðunum 10 og fara í leiki.
- Nemendur vinna fjölbreytt verkefni sem snerta mannréttindi.
- Nemendur læra reglur sem gilda í samskiptum, bæði í skólanum og utan hans og æfa sig í þeim á hverjum degi, s.s. í hópvinnu, á bekkjarfundum og við undirbúning á samveru.

Í náminu er eftirfarandi námsaðlögun beitt til að styðja við nemendur að læra út frá eigin forsendum og að námið komi þeim að sem mestu gagni:

- Ekki er um eiginlega námsaðlögun að ræða en verkefni vetrarins eru þess eðlis að hver og einn gerir þau á sínum forsendum.

iv. Námsmat og námsmatsaðlögun

Aðferðir og vinnubrögð sem liggja til grundvallar námsmatinu í námsgreininni eru eftirfarandi varðandi:

- Umsögn kennara um framvindu náms - hæfnikort.
- Leiðsagnarmat

5.3. Landfræði, saga, og sam-/þjóðfélagsfræði

Lýsing á námi og kennslu námsgreinarinnar

Námsgrein er útfærð hér í samræmi við áherslur innan skóla og kynnt nánar síðar í kennsluáætlunum.

Tímafjöldi: 3 kennslustundir á viku að jafnaði yfir heilt skólaár

i. Viðfangsefni í náminu

Meginviðfangsefni í námsgreininni eru:

- Landfræði Norðurlanda.
- Saga Íslands á miðöldum sögð út frá sögu Snorra Sturlusonar.

ii. Námsgögn og kennsluefni

Þau námsgögn sem helst stuðst er við í kennslunni og nemandi þarf að nýta sér við námið eru:

- Snorra saga.
- Norðurlönd.

iii. Námsfyrirkomulag og námsaðlögun

Í meginatriðum fer námið og kennslan í skóla og heima (utan skóla) fram á eftirfarandi hátt:

- Nemendur og kennari lesa kennslubókina ýmist saman eða nemendur einir.
- Nemendur vinna fjölbreytt verkefni úr efninu, s.s. verkefnabækur, verkefnaspjöld o.fl.
- Efni hvernar viku rætt í kennslustundum og horft á myndbönd tengd efninu.
- Heimsókn í Reykholt í Borgarfirði á slóðir Snorra Sturlusonar.

Í náminu er eftirfarandi námsaðlögun beitt til að styðja við nemendur að læra út frá eigin forsendum og að námið komi þeim að sem mestu gagni:

- Ef aðlaga þarf námsefni að þörfum einstakra nemenda er það gert í samráði við sérkennara, deildarstjóra, umsjónarkennara og foreldra eftir því sem við á.

iv. Námsmat og námsmatsaðlögun

Aðferðir og vinnubrögð sem liggja til grundvallar námsmatinu í námsgreininni eru eftirfarandi varðandi:

- Verkefnavinna nemenda er metin – m.a. hópverkefni og einstaklingsverkefni í verkefnabók.
- Kaflapróf úr kennsluefninu.
- Námsmat er aðlagað að þörfum og getu nemenda í samráði við deildarstjóra, umsjónarkennara, sérkennara og foreldra eftir því sem við á.
- Ritgerð um Snorra Sturluson.

6. Skólaíþróttir

Námshæfni – viðmið og mat

Mat á námshæfni felur í sér að meta árangur nemenda í skólaíþróttum í lok námstíma. Þau byggjast á (a) viðmiðum og (b) umsögnum til að meta viðmiðin sem liggja til grundvallar námsmati í lok annar.

a. Viðmið um námshæfni í skólaíþróttum

Eftirfarandi viðmið eru lögð til grundvallar mati á námshæfni nemanda í lok árgangs (lokamat):

Efnispáttur	Viðmið um námshæfni í skólaíþróttum fyrir 6. bekk
	Við lok árgangs geti nemandi:
Heilsa og velferð	<ul style="list-style-type: none"> fylgt reglum í búningsklefa tekið þátt í leikjum og leikrænum æfingum sem efla líkamsþol, styrk, hraða og viðbragð

Efnispáttur	Viðmið um námshæfni í skólaíþróttum fyrir 6. bekk
	Við lok árgangs geti nemandi:
Hreyfing og afkastageta	<ul style="list-style-type: none"> sýnt jákvætt viðhorf og virkni í sundtímum sýnt jákvætt viðhorf og virkni í íþróttatímum þekkt muninn á ýmsum hópíþróttum þekkt muninn á ýmsum einstaklingsíþróttum framkvæmt ýmsar flóknar æfingar sem bæta samhæfingu og liðleika framkvæmt samsettar æfingar eins og kollhnís, handstöðuveltu o.fl. þol – Ástjörn þol – 3 mín. hlaup styrkur – kviðkreppur – 30 sek. samhæfing – sipp – 30 sek. liðleiki – sitjandi teygja kraftur – langstökk – án atrennu snerpa – 10 x 5 m hlaup synt 200 m bringusund – viðstöðulaust synt 25 m bringusund – tímataka synt 25 m skólabaksund – stílsund synt 25 m skriðsund – stílsund synt 25 m baksund – stílsund synt 8 m kafsund synt 15 m björgunarsund troðið marvaða – 30 sek.

Efnispáttur	Viðmið um námshæfni í skólaíþróttum fyrir 6. bekk
	Við lok árgangs geti nemandi:
Félagslegir þættir og samvinna	<ul style="list-style-type: none"> sýnt samnemendum virðingu sýnt kennara/starfsfólki virðingu tekið tapi sem og sigri leyst úr ágreiningi sem getur komið upp í íþróttum tekið þátt í æfingum, leikjum og íþróttum sem efla markvisst samvinnu innan minni eða stærri hópa

Efnispáttur	Viðmið um námshæfni í skólaíþróttum fyrir 6. bekk Við lok árgangs geti nemandi:
Öryggi og skipulag	<ul style="list-style-type: none"> farið eftir fyrirmælum farið eftir reglum sem snúa að umgengni í íþróttamannvirkjum, íþróttahúsum og sundstöðum umgengist áhöld og tæki á öruggan hátt mætt með íþróttaföt mætt með sundföt

c. Grunnþættir menntunar í skólaíþróttum

Eftirfarandi áherslur eru skilgreindar fyrir grunnþætti menntunar í skólaíþróttum:

Grunnþáttur	Áhersluþættir grunnþátta menntunar Að nemandi:
HEILBRIGÐI OG VELFERÐ:	<ul style="list-style-type: none"> taki þátt í leikjum og/eða stundi íþróttir með ánægju og félagsleg samskipti að leiðarljósi ásamt því að efla almennt líkamshreysti. hafi grunnþekkingu á mikilvægi góðrar næringar, nægum svefni og almennri umhirðu.
JAFNRÉTTI:	<ul style="list-style-type: none"> hafi rétt á þátttöku í íþróttum til jafns við aðra. hafi fengið kynningu á þeim íþróttgreinum sem í boði eru í nærsamfélaginu.
LÝÐRÆÐI OG MANNRÉTTINDI:	<ul style="list-style-type: none"> hafi fengið tækifæri til að kjósa með lýðræðislegri kosningu um val á hreyfingu/leik í skólaíþróttum/sundi, þar sem hann fær tækifæri til að hafa áhrif á skipulagið. hafi jafnan rétt á við aðra að stunda hreyfingu a.m.k. 3 sinnum í viku í 40 mín. í senn.
LÆSI:	<ul style="list-style-type: none"> fái tækifæri til að ræða um mikilvægi hreyfingar fyrir líkamlega og andlega heilsu og vellíðan. þekki heiti helstu líkamshluta. tileinki sér réttar reglur í leikjum og geti skorið úr ágreiningi ef upp kemur. tileinki sér almennar reglur íþróttamannvirkja. læri að taka tapi sem og sigri. taki þátt í leikjum sem styrkja samvinnu og samskipti nemenda.
SJÁLFBÆRNI:	<ul style="list-style-type: none"> fái tækifæri til að velja leik eða hreyfingu sem honum finnst áhugaverð og skemmtileg. þjálfist í því að fara rólega af stað í upphafi reglubundinnar hreyfingar og einnig í lok æfingar og skilji hvers vegna. hafi jákvæða upplifun af íþróttaiðkun. hafi ánægju af því að hreyfa sig reglulega. sé meðvitaður um gildi æfinga sem stundaðar eru í íþróttatímum.
SKÖPUN:	<ul style="list-style-type: none"> sé kennt að leita leiða til að virkja sinn eigin sköpunarkraft. hafi skoðun á því sem hann er að gera hverju sinni og taki sjálfstæðar ákvarðanir.

6.1. Íþróttir

Lýsing á námi og kennslu námsgreinarinnar

Námsgrein er útfærð hér í samræmi við áherslur innan skóla og kynnt nánar síðar í kennsluáætlunum.

Tímafjöldi: Tvær 40 mín. kennslustundir á viku að jafnaði yfir skólaárið.

i. Viðfangsefni í náminu

Meginviðfangsefni í námsgreininni eru:

- Viðfangsefni 1; **Grunnþættir líkams- og hreyfiþroska**
  - Líkamsstaða og líkamsbeiting, samhæfing, styrkur, þol, hraði, jafnvægi, liðleiki.
- Viðfangsefni 2; **Rytmiskar leikfimiæfingar**
  - með bolta, hringi, sippubönd, bönd, keilur.
  - án smááhalda.
- Viðfangsefni 3; **Áhaldafimleikar**
  - Gólfæfingar, stökk, sveiflur, klifur, róla sér, svífa um gangandi.
- Viðfangsefni 4; **Leikir**
  - Boltaleikir, hlaupa- og viðbragðsleikir, kraftleikir, leiknileikir, samvinnuleikir, hugmyndaleikir, ratleikir.
- Viðfangsefni 5; **Frjálsíþróttir**
  - Hlaup, hindranahlaup, stökk, köst.
- Viðfangsefni 6; **Vetraríþróttir**
  - Svig- og gönguskíðaiðkun, snjóþrettaiðkun, útivist að vetri.
- Viðfangsefni 7; **Sértækir námsþættir**
  - Skólamót í leikjum, íþróttagreinum, frjálsíþróttum eða sundi, ratleikjamót, skólaþrekmót, gönguferðir, skíðaferðir.

ii. Námsgögn og kennsluefni

Þau námsgögn sem helst er stuðst við í kennslunni og nemandi þarf að nýta sér við námið eru:

- Námsgagn 1 : **Áhöld í íþróttasal**
  - **Minni áhöld:** Boltar, gjarðir, sippubönd, snú-snú bönd, teygjur, léttar dýnur, liðabönd, vesti, mjúkir boltar, badminton flugur og spaðar, bandý boltar og kylfur, combi sett, keilur, skeiðklukkur, málband, spilastokkur, mottur.
  - **Stærri áhöld:** Kistur, kubbar, hestar, kaðlar, slár, badminton uppistöður, blak uppistöður, mörk, körfur, bekkir, stærri dýnur, stökkbretti, boltagrindur, boltanet.
- Námsgagn 2 : **Áhöld í skóla og á skólalóð**
  - **Minni áhöld:** Boltar, sippubönd, snú-snú bönd, teygjur, mjúkir boltar, liðabönd, vesti, bandý kylfur.
  - **Stærri áhöld:** Klifurbrautir, rólur, mörk, gervigrasvöllur, körfuspjöld, yfir-veggur.

iii. Námsfyrirkomulag og námsaðlögun

Í meginatriðum fer námið og kennslan í skóla og heima (utan skóla) fram á eftirfarandi hátt:

- Leið 1: **Kennsla á Ásvöllum**
  - **Íþróttasalur.**
  - **Útisvæði.**

- Leið 2: **Kennsla utanhúss**
  - **Skólalóð.**

Í náminu er eftirfarandi námsaðlögun beitt til að styðja við nemendur að læra út frá eigin forsendum og að námið komi þeim að sem mestu gagni:

- **Aðferð 1: Kennsluáðferðir**
  - *Sýnikennsla, vettvangsferðir, endurtekningaráæfingar, námsleikir, verkstæðiskennsla (stöðvaþjálfun), áfangaðþjálfun, stöðugt þjálfunarálag, spurnaraðferðir, þrautalausnir og þrautabrautir, hlutverkaleikir, hermíleikir, leitaráðferðir, kannanir, hópvinubrögð, frásögn og sagnalist, sjónsköpun, hugarflug, leikræn tjáning, sviðsetning, söguáðferð.*
- **Aðferð 2: Kennsluáðferðir og leiðir**
  - *IPad og tengd tækni.*

iv. Námsmat og námsmatsaðlögun

Aðferðir og vinnubrögð sem liggja til grundvallar námsmatinu í námsgreininni eru eftirfarandi varðandi:

- *Leiðsagnarmat / lokamat.*

a. Lykilhæfni:

- **Leið 1: Heilsa og velferð;**
  - Námsmat
    - *Framfarir.*
- **Leið 2: Hreyfing og afkastageta;**
  - Námsmat
    - *Færni- og afkastagetupróf.*
    - *Eurofitness próf (þol, styrkur, snerpa, samþæfing, liðleiki, kraftur).*
- **Leið 3: Félagslegir þættir og samvinna;**
  - Námsmat
    - *Virkni í kennslustundum.*
- **Leið 4: Öryggi og skipulag;**
  - Námsmat
    - *Að fara eftir reglum, m.a. öryggisreglum í íþróttahúsi.*
    - *Að fylgja fyrirmælum kennara og starfsmanna.*

b. Námsþæfni:

- *Leið 1: Útfærsla í höndum hvers skóla.*

6.2. Sund

Lýsing á námi og kennslu námsgreinarinnar

Námsgrein er útfærð hér í samræmi við áherslur innan skóla og kynnt nánar síðar í kennsluáætlunum. Tímafjöldi: Ein 40 mínútna kennslustund að jafnaði á viku yfir skólaárið.

Áhersla er lögð á að nemandi þjálfist og öðlist aukna færni í mismunandi sundaðferðum.

i. Viðfangsefni í náminu

Meginviðfangsefnin í námsgreininni eru:

- Viðfangsefni 1; **Grunnþættir líkams- og hreyfiproska**
  - Að nemandi þjálfist í æskilegri líkamsstöðu í vatni og líkamsbeitingu, samhæfingu, þoli, krafti, viðbragðs og hraða auk almennrar vatnsaðlögunar.
- Viðfangsefni 2; **Bringusund**
  - Að nemandi viðhaldi og bæti legu, takt, öndun, arm- og fótatök.
  - Að nemandi geti synt 200 metra viðstöðulaust.
  - Að nemandi geti synt 25 metra innan tímalágmarka (35 sekúndur).
- Viðfangsefni 3; **Skólabaksund**
  - Að nemandi viðhaldi og bæti takt og samhæfingu í arm- og fótatöki.
  - Að nemandi geti synt 25 metra stílsund.
- Viðfangsefni 4; **Skriðsund**
  - Að nemandi viðhaldi og bæti legu, takt, öndun, arm- og fótatök.
  - Að nemandi geti synt 25 metra stílsund.
- Viðfangsefni 5; **Baksund**
  - Að nemandi viðhaldi og bæti legu, takt, arm- og fótatök.
  - Að nemandi geti synt 25 metra stílsund.
- Viðfangsefni 6; **Flugsund**
  - Að nemandi þjálfist í undirbúningsæfingum fyrir flugsund.
- Viðfangsefni 7; **Kafsund og köfun**
  - Að nemandi taki þátt í grunnæfingum í kafsundi og köfun.
  - Að nemandi geti synt 8 metra kafsund.
  - Að nemandi geti sótt hlut á 2 metra dýpi.
- Viðfangsefni 8; **Björgun**
  - Að nemandi taki þátt í grunnæfingum sem snúa að björgun úr vatni.
  - Að nemandi geti synt 15 metra björgunarsund með skólabaksunds fótatökum.
- Viðfangsefni 9; **Leikir**
  - Að nemandi taki þátt í ýmsum leikjum til að öðlast færni í samvinnu, aukið þol, kraft, hraða og viðbragð.
  - Að nemandi læri að bera virðingu fyrir þörfum og getu samnemenda.
  - Að nemandi fái tækifæri til að bæta félagsþroska sinn og samskiptahæfni.
- Viðfangsefni 10; **Marvaði**
  - Að nemandi geti troðið marvaða í 20–30 sek.

ii. Námsgögn og kennsluefni

Þau námsgögn sem helst stuðst er við í kennslunni og nemandi þarf að nýta sér við námið eru:

- Námsgagn 1; **Áhöld í sundlaug**

- Kútar, stór bretti, lítil bretti, sundfit, flotholt af ýmsum gerðum, kafhringir, kafhlið, gjarðir, dýnur, boltar.

iii. Námsfyrirkomulag og námsaðlögun

Í meginatriðum fer námið og kennslan í skóla og heima (utan skóla) fram á eftirfarandi hátt:

- **Leið 1: Kennsla fer fram í**
  - Ásvallaug.
  - Unnið með sundkennsluleiðbeiningar í ákveðinn tíma til að styðja við nemendur til að læra út frá eigin forsendum og að námið komi þeim að sem mestu gagni:
    - Við upphaf kennsluárs.
    - Um mitt kennsluár.
    - Við lok kennsluár.
- **Leið 2: Heimanám (foreldrar)**
  - Nemendur eru hvattir til að stunda sund utan skólatíma og mæta þannig kröfum námsins.

Í náminu er eftirfarandi námsaðlögun beitt til að styðja við nemendur að læra út frá eigin forsendum og að námið komi þeim að sem mestu gagni:

- **Aðferð 1: Kennsluáðferðir**
  - Sýnikennsla, endurtekning, leikir, þolþjálfun, þrautabrautir, hópvinna, samvinna, sköpun.
- **Aðferð 2: Kennsluáðferðir og leiðir**
  - IPad og tengd tækni.

iv. Námsmat og námsmatsaðlögun

Aðferðir og vinnubrögð sem liggja til grundvallar námsmatinu í námsgreininni eru eftirfarandi varðandi:

- *Leiðsagnarmat / lokamat.*
- a. Lykilhæfni:
- **Leið 1: Námsmat**
    - 6. Sundstig.
    - Virkni í kennslustundum.
    - Viðhorf og áhugi.
- b. b. Námsþæfni:
- *Leið 1: Útfærsla.*

7.0. Stærðfræði

Námshæfni – viðmið og mat

Mat á námshæfni felur í sér að meta árangur nemenda í stærðfræði í lok námstíma.

a. Viðmið um námshæfni í stærðfræði

Eftirfarandi viðmið eru lögð til grundvallar mati á námshæfni nemanda í lok árgangs (lokamat):

Efnispættir: Viðmið um námshæfni í stærðfræði	
<i>Að geta spurt og svarað með stærðfræði:</i>	<p><i>Við lok árgangs geti nemandi:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • leyst stærðfræðiþrautir um viðfangsefni sem gefa tækifæri til að beita innsæi, eigin túlkun og framsetningu, byggða á fyrri reynslu og þekkingu. • sett fram, meðhöndlað, túlkað og greint einföld reiknilíkön, teikningar og myndrit sem tengjast umhverfi hans og daglegu lífi.
<i>Að kunna að fara með tungumál og verkfæri stærðfræðinnar:</i>	<p><i>Við lok árgangs geti nemandi:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • notað hugtök og táknmál stærðfræðinnar og hentug verkfæri, þar með talin hlutbundin gögn, reiknirit, talnalínu, vasareikna og tölvur. • notað óformlega framsetningu annars vegar og táknmál stærðfræðinnar hins vegar og sýnt að hann skilur innbyrðis tengsl þeirra. • túlkað og notað einföld stærðfræðitákn, þar með talið breytur og einfaldar formúlur. • sett sig inn í og tjáð sig, bæði munnlega og skriflega, um ólíkar leiðir við lausnir stærðfræðiverkefna.
<i>Vinnubrögð og beiting stærðfræðinnar:</i>	<p><i>Við lok árgangs geti nemandi:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • tekið þátt í að þróa fjölbreyttar lausnaleyðir, með því m.a. að nota skráningu með tölum, texta og teikningum. • rannsakað, sett fram á skipulegan hátt og rökrætt stærðfræðilega, með því m.a. að nota hlutbundin gögn, skráningu og upplýsingatækni. • lesið texta og notað upplýsingar þar sem stærðfræðihugtök koma fyrir. • undirbúið og flutt kynningar á eigin vinnu með stærðfræði. • unnið í samvinnu við aðra að lausnum stærðfræðiverkefna, þar sem byggt er á ólíkum forsendum og hugmyndum nemenda. • þekkt helstu hugtök um fjármál og geti tekist á við verkefni úr umhverfinu eða samfélaginu þar sem þarf að afla upplýsinga, vinna úr þeim og finna lausn.
<i>Tölur og reikningur:</i>	<p><i>Við lok árgangs geti nemandi:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • tjáð stærðir og hlutföll, reiknað með ræðum tölum, tekið þátt í að þróa lausnaleyðir við útreikninga, skráð svör sín með tugakerfisrithætti, nýtt sér samhengi og tengsl reikniaðgerðanna. • notað ræðar tölur, raðað þeim og borið saman. • notað tugakerfisrithátt og sýnt að hann skilur sætiskerfi.

	<ul style="list-style-type: none"> • skráð hlutföll og brot á ólíka vegu og sýnt fram á að hann skilur sambandið milli almennra brota, tugabrota og prósentu. • leyst viðfangsefni sem sprottin eru úr daglegu lífi og umhverfi, með hugarreikningi, vasareikni, tölvuforritum og skriflegum útreikningum. • notað almenn brot, tugabrot og prósentur við útreikninga á daglegum viðfangsefnum. • nýtt sér samhengi og tengsl reikniaðgerðanna og notað algengar reiknireglur.
<i>Algebra:</i>	<p><i>Við lok árgangs geti nemandi:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • rannsakað mynstur, notað bókstafi fyrir óþekktar stærðir, fundið lausnir á jöfnum með óformlegum aðferðum og notað reglur algebrunnar við reikning. • rannsakað og sett fram talnamynstur á skipulegan hátt. • notað bókstafi fyrir óþekktar stærðir í einföldum stæðum og jöfnum. • fundið lausnir á jöfnum og ójöfnum með óformlegum aðferðum.
<i>Rúmfræði og mælingar:</i>	<p><i>Við lok árgangs geti nemandi:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • notað undirstöðuhugtök rúmfræðinnar og unnið með rúmfræðilegar færslur, einslögun og mælikvarða, teiknað skýringarmyndir, áætlað og mælt horn, þyngd, tíma og hitastig með viðeigandi mælikvarða, áætlað og mælt lengd, flöt og rými og nýtt hnitakerfi, hlutbundin gögn og tölvur til þessara hluta. • notað hugtök og aðferðir rúmfræðinnar til að útskýra hversdagsleg og fræðileg fyrirbrigði. • rannsakað og greint tvívíð og þrívíð form, teiknað einfaldar flatar- og þrívíddarmyndir, speglað, snúið og hliðrað flatarmyndum við rannsóknir á mynstrum sem þekja flötinn. • notað mælikvarða og einslögun í tengslum við teikningar, áætlað ummál, flatarmál og rúmmál í raunverulegum aðstæðum. • áætlað og mælt horn, þyngd, tíma og hitastig með viðeigandi mælikvarða og dregið ályktanir af mælingunum. • rannsakað og gert tilraunir í rúmfræði með því að nota tölvur og hlutbundin gögn.
<i>Tölfræði og líkindi:</i>	<p><i>Við lok árgangs geti nemandi:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • safnað og unnið úr gögnum, miðlað upplýsingum um þau, m.a. með tölum og myndritum. • gert einfaldar tölfræðirannsóknir og dregið einfaldar ályktanir af þeim. • reiknað út líkur í einföldum tilvikum.

7.0. Stærðfræði

Lýsing á námi og kennslu námsgreinarinnar

Námsgrein er útfærð hér í samræmi við áherslur innan skóla og kynnt nánar síðar í kennsluáætlunum.

Tímafjöldi: 5 kennlustundir á viku að jafnaði yfir heilt skólaár

i. Viðfangsefni í náminu

Meginviðfangsefni í námsgreininni eru:

- Tölur og reikningur
- Líkur
- Tugabrot
- Rúmfræði
- Mælingar
- Almenn brot
- Margföldun og deiling
- Hnitakerfi og hlutföll

ii. Námsgögn og kennsluefni

Þau námsgögn sem helst stuðst er við í kennslunni og nemandi þarf að nýta sér við námið eru:

- Stíka 2a og Stíka 2b – nemendabækur og verkefnahefti
- Annað efni frá kennara, s.s. stærðfræðispil, aukaefni til dýpkunar á námsefninu og stærðfræðiforrit.

iii. Námsfyrirkomulag og námsaðlögun

Í meginatriðum fer námið og kennslan í skóla og heima (utan skóla) fram á eftirfarandi hátt:

- Námið fer að mestu fram með verkefnavinnu nemenda í tímum. Nemendur hafa vikuáætlun sem þeir fylgja og skila til kennara. Einnig æfa nemendur sig betur í einstökum atriðum námsefnisins heima.
- Kennari útskýrir mikilvæg atriði í kennslustundum eftir því sem við á.
- Fjölbreyttar æfingar í kennslustundum, s.s. stærðfræðispil, -forrit og -þrautir.

Í náminu er eftirfarandi námsaðlögun beitt til að styðja við nemendur að læra út frá eigin forsendum og að námið komi þeim að sem mestu gagni:

- Námið er aðlagð að þörfum og getu nemenda í samráði við umsjónarkennara, sérkennara, deildarstjóra og foreldra. Sérkennari og umsjónarkennari gera einstaklingsnámskrá fyrir þá nemendur sem vikja frá hæfniviðmiðum árgangsins.

iv. Námsmat og námsmatsaðlögun

Aðferðir og vinnubrögð sem liggja til grundvallar námsmatinu í námsgreininni eru eftirfarandi:

- Leiðsagnarmat sem samanstendur af kaflaprófum og verkefnavinnu nemenda.
- Námsmat er aðlagð að þörfum og getu nemenda í samráði við umsjónarkennara, sérkennara, deildarstjóra og foreldra í þeim tilfellum þar sem nemandi þarf að vikja frá hæfniviðmiðum árgangsins. Í þeim tilfellum er gerð einstaklingsáætlun í samráði við foreldra.

8. Upplýsinga- og tæknimennt

Námshæfni – viðmið og mat

Mat á námshæfni felur í sér að meta árangur nemenda í upplýsinga- og tæknimennt í lok námstíma.

a. Viðmið um námshæfni

Eftirfarandi viðmið eru lögð til grundvallar mati á námshæfni nemanda í lok árgangs (lokamat):

Efnispættir:	Viðmið um námshæfni í upplýsinga- og tæknimennt
Vinnulag og vinnubrögð:	<p>Við lok árgangs geti nemandi:</p> <ul style="list-style-type: none"> nýtt sér upplýsingaver sér til gagns og ánægju, s.s. til lesturs, hlustunar og leitarnáms. nýtt rafrænt námsefni á ýmsu formi til stuðnings, í tengslum við vinnutækni, vinnulag og annað nám. sýnt að mestu sjálfstæði í vinnubrögðum. nýtt sér mismunandi tækjabúnað á fjölbreyttan hátt. beitt réttri fingrasetningu.
Upplýsingaöflun og úrvinnsla:	<p>Við lok árgangs geti nemandi:</p> <ul style="list-style-type: none"> leitað og nýtt upplýsingar við verkefnavinnu á nokkuð fjölbreyttan hátt með og án leiðsagnar. nýtt rafrænt og gangvirkt námsefni. verið gagnrýninn á gæði upplýsinga. unnið með heimildir og sett fram einfalda heimildaskrá með aðstoð. nýtt hugbúnað við uppsetningu ritsmíða. þekki og geti með aðstoð nýtt hugbúnaðarforrit sem notuð eru við vinnslu á tölulegum gögnum.
Tækni og búnaður:	<p>Við lok árgangs geti nemandi:</p> <ul style="list-style-type: none"> nýtt hugbúnað/forrit við gerð ritunarverkefna og með aðstoð framsetningu tölulegra gagna. þekkt til og geti notað hugbúnað/forrit sem notuð eru við myndvinnslu og við gerð einfaldra stuttmynda. nýtt hugbúnað við einfalda vefsmíð.
Sköpun og miðlun:	<p>Við lok árgangs geti nemandi:</p> <ul style="list-style-type: none"> nýtt hugbúnað/forrit við miðlun þekkingar á einfaldan hátt.
Siðferði og öryggismál	<p>Við lok árgangs geti nemandi:</p> <ul style="list-style-type: none"> sýnt ábyrgð í meðferð upplýsinga. farið eftir reglum um ábyrga netnotkun og verið meðvitaður um siðferðislegt gildi þeirra og ábyrgð sína í samskiptum á neti og netmiðlum.

8.2. Tölvunotkun og upplýsinga- og samskiptatækni

Lýsing á námi og kennslu námsgreinarinnar

Námsgrein er útfærð hér í samræmi við áherslur innan skóla og kynnt nánar síðar í kennsluáætlunum.

Tímafjöldi: 1 kennslustund á viku að jafnaði yfir heilt skólaár.

i. Viðfangsefni í náminu

Meginviðfangsefni í námsgreininni eru:

- *Fingrafjálfun.*
- *Notkun á hugbúnaði til ritvinnslu s.s. Word, Publisher.*
- *Notkun á forriti til vinnu með tölum t.d. Excel.*
- *Æfing í forritun s.s. tölvuleikjagerð (notkun forrits) og forritun (notkun á hugbúnaði á vef).*
- *Æfingar í að leita á vef.*
- *Umræða um ábyrga netnotkun.*

ii. Námsgögn og kennsluefni

Þau námsgögn sem helst stuðst er við í kennslunni og nemandi þarf að nýta sér við námið eru:

- *Vefsíðan Typingweb.com.*
- *Ritvinnsluforrit.*
- *Vefsíða um forritun (One hour code).*
- *Leitarsíður.*
- *Myndbönd og fleira af nams.is um netnotkun.*

iii. Námsfyrirkomulag og námsaðlögun

Í meginatriðum fer námið og kennslan í skóla og heima (utan skóla) fram á eftirfarandi hátt:

- *Verkefni unnin eftir fyrirmælum kennara, af skjávarpa og af blaði.*
- *Nemendur sækja upplýsingar á vefinn.*
- *Nemendur nota ípad við upptökur á myndböndum.*

Í náminu er eftirfarandi námsaðlögun beitt til að styðja við nemendur að læra út frá eigin forsendum og að námið komi þeim að sem mestu gagni:

- *Hver nemandi vinnur verkefni á sínum hraða og fær aðstoð kennara eins og þörf er á.*

iv. Námsmat og námsmatsaðlögun

Aðferðir og vinnubrögð sem liggja til grundvallar námsmatinu í námsgreininni eru eftirfarandi varðandi:

- *Leiðsagnarmat – þar sem tekið er mið af hæfniviðmiðum*
  - *Verkefni metin að jöfnu.*
  - *Að haldið sé vel utan um verkefnamöppu sem vistuð er á svæði nemenda.*
  - *Vinnubrögð í kennslustundum.*
  - *Sjálfstæði í vinnubrögðum.*
  - *Rétt fingrasetning og hraði við notkun.*

VIÐAUKI

Kynning skólanámskrár og viðmið fyrir grunnskóla Hafnarfjarðar

Hlutverk þessa viðauka er að kynna og útskýra hlutverk skólanámskrár fyrir skólasamfélaginu í Hafnarfirði. Sömuleiðis er honum ætlað að kynna viðmið bæjarins um það hvernig einstaka námssvið og námsgreinar eru kynnt í skólanámskrá til að þau uppfylli gæði.

Viðaukinn skiptist í sjö hluta:

- A. Skólanámskrá og viðmið
- B. Viðmiðunarstundaskrá og viðmið
- C. Menntastefna skóla og viðmið
- D. Grunnþættir menntunar og viðmið
- E. Námssvið, námsgreinar og viðmið
- F. Hæfni (námsþæfni og lykilþæfni) og viðmið
- G. Námsmat, matskvarðar og viðmið

Viðauki A: Skólanámskrá og viðmið

Grunnskólastarf er unnið á grundvelli laga og reglugerða með viðeigandi viðmiðum sem þar birtast og fær sýnileika í námskrá einstakra skóla, nefnd skólanámskrá. Um skólanámskrá er sérstaklega kveðið í [aðalnámskrá grunnskóla](#) (2011, bls. 63-64):

12.1 Skólanámskrá

Sérhver skóli semur skólanámskrá. Í skólanámskrá gerir skóli grein fyrir því hvernig hann nýtir það svigrúm til ákvarðana og athafna sem lög, reglugerðir, aðalnámskrá og skólastefna viðkomandi sveitarfélaga veita. Skólar sem eru einkareknir og tilheyra ekki tilteknu sveitarfélagi þurfa ekki að lúta ákvæðum skólastefnu sveitarfélaga.

Skólanámskrá er nánari útfærsla á ákvæðum aðalnámskrár og í henni gefst kostur á að laga opinber fyrirmæli að sérstöðu hvers skóla og staðbundnum aðstæðum og gera grein fyrir hvernig þær aðstæður eru nýttar til að efla nám og kennslu.

Í skólanámskrá er gerð grein fyrir þeim gildum sem starf skólans byggist á. Þar eru útfærð þau almennu viðmið sem sett eru í aðalnámskrá.

Skólanámskrá er unnin í samhengi við starfsáætlun skóla og þarf að lesa þær saman til að fá fullt samhengi um skólastarfið.

Hugtakið námskrá er hægt að skilgreina mismunandi eftir tegundum hennar í skólastarfinu:

NÁMSKRÁ = Námskrá er skráð (rituð) áætlun um inntak og gæði á námi sem stefnt er að fram fari hjá ákveðnum nemendahópi á gefnum námssviðum innan afmarkaðs tíma sem framfylgt er með virku kennsluskipulagi með framkvæmd kennara undir stjórn skólastjóra viðkomandi skóla. Framkvæmd á námsskipulagi við að koma námskrá í virka framkvæmd er háð faglegri ábyrgð kennara (saman) í þeim tilgangi að ná sem mestum árangri í kennslustarfsemi út frá þeim viðmiðum sem námskráin stefnir að. Námskrá er fylgt eftir með frekari verkáætlunum eftir atvikum í skólum (t.d. vikuáætlunum, kennsluáætlunum o.fl.) eftir skipulagi í skóla/árgöngum/kennara, til að koma þeim í sem raunhæfasta framkvæmd. Skólar þurfa að viðhafa árleg skil á (skóla)námskrá til fræðslufirvalda (í staðfestingarferli) en ekki á verkáætlunum (kennsluáætlunum) sem eiga að koma námskrá í framkvæmd (hluti innra og ytra mats).

Ræða má um fjórar tegundir námskráa í grunnskólum:

Skólanámskrá = Námskrá eins skóla með almennri stefnu um gæði skólastarfs og námsáherslur sem innifelur allar bekkjarnámskrár skóla og mynda saman eina heildarnámskrá fyrir einn skóla. Skólanámskrá lýtur sameiginlegri uppbyggingu í Hafnarfirði (sjá síðar).

Bekkjarnámskrá = Námskrá sem gildir fyrir einn bekk/árgang nemenda, t.d. nemendur í 1. bekk, 2. bekk o.s.frv., alls 10 námskrár í heildstæðum grunnskóla. Bekkjarnámskrá er dreift til foreldra nemenda í viðkomandi árgangi á hverju hausti á stafrænu formi og birt á vef skóla sem hluti skólanámskrár skóla. Bekkjarnámskrá er með sameiginlega uppbyggingu í Hafnarfirði óháð aldri nemenda eða bekk.

Sviðsnámskrá = Námskrá eins námssviðs (alls átta í grunnskólum auk vals), t.d. stærðfræði, íslenska o.s.frv., fyrir einn grunnskóla í gegnum alla bekki skólans. Sviðsnámskrá birtist í skólanámskrá skóla og dreifist um allar bekkjarnámskrár hennar. Mikilvægt er að sviðsnámskrá myndi eina heild í skólastarfi milli bekkja skólans. Einstök námssvið eru skilgreind á grunni viðmiða um námshæfni (þekking, leikni og viðhorf) auk útlistunar á fyrirkomulagi einstakra námsgreina námssviðsins með viðeigandi lýsingu (viðfangsefni í nám, náms- og kennslugögn, námsfyrirkomulag og námsaðlögun og námsmat) á áætluðu námsferli innan námsgreinarinnar á viðkomandi aldri.

Einstaklingsnámskrá = Námskrá sem útbúin er fyrir ákveðinn nemanda út frá sérþörfum hans þar sem námskrá bekkjar (bekkjarnámskrá) sem nemandi tilheyrir þarfnast aðlögunar að námsgetu nemanda. Einstaklingsnámskrá birtist EKKI í skólanámskrá skóla heldur aðeins aðstandendum nemanda sem námskrá tilheyrir og honum sjálfum (eftir atvikum). Einstaklingsnámskrá er gerð árlega (a.m.k.) fyrir þá nemendur sem þess eru taldir þurfa. Grunnviðmið gilda um einstaklingsnámskrár í Hafnarfirði

en hver skóli skal útfæra þær frekar út frá eigin sérstöðu.

Viðmið um skólanámskrá (bekkjarnámskrárnar tíu) í grunnskólum Hafnarfjarðar eru:

1. **Viðmið aðalnámskrár grunnskóla:** Skólanámskrá hvers skóla skal taka mið af aðalnámskrá grunnskóla, almennum hluta (2011) og námsgreinahluta (2013) (námssviðin átta), en þar sem hún veitir ekki leiðbeiningar taka við viðmið sveitarfélagsins við sem koma hér áfram.
2. **Skólafestna Hafnarfjarðar og áherslur sveitarfélags:** Skólafestna Hafnarfjarðar markar stefnu sveitarfélagsins í málefnum grunnskóla. Viðmiðin hér birta frekari sjónarmið og áherslur sveitarfélags um framkvæmd skólafests á grunni aðalnámskrár.
3. **Skólafest í Hafnarfirði og skólanámskrá:** Meginsjónarmið í skólanámskrárgerð í grunnskólum Hafnarfjarðar er að allir grunnskólar fylgi áherslum aðalnámskrár á hverjum tíma. Skólanámskráin er gæðahandbók hvers grunnskóla og er yfirlýsing hans um það að hverju nám nemenda og kennsla skólans stefnir að hverju sinni.
4. **Samhæfni skólanámskrár í Hafnarfirði:** Skólaskrifstofa Hafnarfjarðar fram leiðbeiningar og stuðning við skólanámskrárgerð einstakra skóla. Það gerist með viðmiðum sem styðja við stjórnsýslulega ferla, námskeiðahaldi og öðrum gögnum. Markmið þess er að styrkja skólana í skólanámskrárgerð til að hjálpa þeim að sýna fram á gæðin sem felast í skólafestinu.
5. **Samstarf og samráð um viðmið fyrir skólanámskrárgerð:** Í meginatriðum er skólanámskrárgerð einstakra grunnskóla á ábyrgð stjórnenda þeirra í samræmi við lög og reglugerðir um skólafest. Samstarf og samráð er lykilatriði við gerð skólanámskrár einstakra skóla, í samvinnu alls fagfólks í skólunum.
  - I. hluti kynnir menntastefnu skólans.
  - II. hluti kynnir þætti sem eru sameiginlegir fyrir allan árganginn óháð námssviðum.
  - III. hluti kynnir nám á einstökum námssviðum og námsgreinum innan þeirra.
 Viðauki er með upplýsingum sem eru sameiginlegar fyrir grunnskóla bæjarins.
7. **Sameiginlegt form/snið skólanámskrár:** Til viðbótar ofangreindri uppbyggingu á skólanámskrá noti skólar sérstakt form sem Skólaskrifstofan leggur til. Tilgangur þess er að hjálpa skólum að starfa í samræmi við nýja aðalnámskrá, skilgreina vel eigin sérstöðu og sýna fram á gæði skólafestsins. Sameiginlegt form skólanámskrár fyrir Hafnarfjörð heftir ekki möguleika hans til að þróa skólafestið á skapandi og fjölbreyttan hátt innan ramma aðalnámskrár.
8. **Sérstaða skóla og skólanámskrá:** Í skólanámskrá skal hver skóli kynna sérstöðu sína og gildi sem móta kennslufræðilega og uppeldislega sýn skólafestsins. Sérstaða skóla komi þá fram í skólanámskrá er varðar kennslufræðilegar áherslur hjá starfsfólki hans innan ramma aðalnámskrár, nýtingu valstunda innan viðmiðunarstundaskrár, samsetningu og inntaki námsgreina innan námssviða í hverjum árgangi og kennslufræðilegum áherslum í daglegri starfsemi skóla.
9. **Kynning og staðfesting skólanámskrár:** Skólanámskrá næsta skólaárs skal lögð fram til kynningar í skólaráði hvers skóla í júní og skal staðfest í skólanefnd (fræðsluráði Hafnarfjarðar) í ágúst ár hvert. Skólanámskráin skal kynnt foreldrum í hverjum árgangi í upphafi hvers skólaárs, birt á vef skóla og dreift til foreldra á rafrænu formi.

10. **Skjalavarðveisla:** Skólaskrifstofa Hafnarfjarðar annast varðveislu á skólanámskrám grunnskólanna í Hafnarfirði í skjalakerfi bæjarins í samræmi við opinbera skjalavörslu og reglur bæjarins.

Viðauki B: Viðmiðunarstundaskrá og viðmið

Viðmiðunarstundaskrá aðalnámskrár grunnskóla (2011, bls. 50-51) er grundvöllur kennslutímajöfölda í skólastarfi grunnskóla. Viðmiðunarstundaskrá segir til um hvernig tími nemenda í skóla skiptist eftir námssviðum (þ.m.t. námsgreinar) og aldri nemenda:

Námsgreinar – Námssvið	1.-4. bekkur	5. – 7. bekkur	8. – 10. bekkur	Vikulegur kennslutími	Vikulegur kennslutími
	Heildartími í 1. - 4. bekk. Minútur á viku	Heildartími í 5. - 7. bekk. Minútur á viku	Heildartími í 8. - 10. bekk. Minútur á viku	Heildartími í 1. - 10. bekk. Minútur á viku	Hlutfall
Íslenska, Íslenska sem annað tungumál og Íslenskt tákni	1.120	680	630	2.430	18,08%
Erlend tungumál; enska, danska eða önnur Norðurlandamál	80	460	840	1.380	10,27%
List- og verkgreinar	900	840	340	2.080	15,48%
Náttúrugreinar	420	340	360	1.120	8,33%
Skólaíþróttir	480	360	360	1.200	8,93%
Samfélagsgreinar; trúarbragðafræði, lífsleikni, jafnréttismál, siðfræði	580	600	360	1.540	11,46%
Stærðfræði	800	600	600	2.000	14,88%
Upplýsinga- og tæknimennt	120	160	80	360	2,68%
Til ráðstöfunar /val	300	160	870	1.330	9,90%
Alls	4.800	4.200	4.440	13.440	100%

„**Erlend tungumál.** Undir þau heyrja enska og danska þar sem gert er ráð fyrir að enska sé fyrsta erlenda tungumálið og danska, norska eða sænska annað erlenda tungumálið.

List- og verkgreinar. Undir listgreinar heyrja tónmennt, sjónlistir og sviðslistir. Undir verkgreinar heyrja hönnun og smíði, textílmenn og heimilisfræði. Þessi tvö svið skulu hafa jafnt vægi innan heildartímans.

Náttúrugreinar. Undir þetta svið heyrja m.a. náttúrufræði, eðlisvísindi, efnafræði, jarðvísindi, lífvísindi og umhverfismenn.

Skólaíþróttir. Undir þetta svið heyrja m.a. íþróttir og sund.

Samfélagsgreinar. Undir þær heyrja m.a. samfélagsfræði, saga, landafræði og þjóðfélagsfræði, trúarbragðafræði, lífsleikni, jafnréttismál og siðfræði ásamt heimspeki.

Upplýsinga- og tæknimennt. Undir þetta heyrir m.a. miðlamenn, skólasafnsfræði, tölvunotkun og upplýsinga- og samskiptatækni.

Til ráðstöfunar/val. Undir þetta heyrja ráðstöfunarstundir skóla, einkum í 1.–7. bekk og val nemenda í 8.–10. bekk.

Út frá áhersluþáttum námskrár í lögum skal hafa jafnvægi milli bóklegs náms og verklegs og þess gætt að ekki halli á verklegt nám þegar skólustarf er skipulagt. Það á einnig við um skipulag valnámskeiða. Því er gert ráð fyrir að allt að helmingur valstunda sé bundinn list- og verktengdu námi. Hafa ber grunnþætti menntunar, áhersluþætti í aðalnámskrá og lykilhæfni til viðmiðunar við útfærslu allra námssviða og námsgreina. Auk þeirra námsgreina og námssviða, sem tilgreind hafa verið í viðmiðunarstundaskrá, er gert ráð fyrir nokkrum þverfaglegum þáttum, s.s. nýsköpun, frumkvöðlamennt og nýmiðlun.“

Viðmiðunarstundaskrá fyrir grunnskóla Hafnarfjarðar er gefin upp sem sýnishorn og dæmi fyrir mögulega útfærslu á aðalnámskrá grunnskóla (2011). Hún tekur mið af því að eftir er að útfæra námsgreinar innan námssviða sem eru þá útfærsla einstakra skóla (sjá skýringar hér aftar) og skipting valstunda hefur ekki verið útfærð. Hún er aðallega sett fram í þeim tilgangi að sýna skólum fram á mögulega útfærslu sem gengur upp (heildartímafjöldi í hverjum árgangi á móti tímafjölda sem er ætlaður í hvert námssvið á tíu ára grunnskólagöngu) og til að kynna öllum lágmarkstímafjölda í námssviðum sem nú eru í gildi samkvæmt aðalnámskrá. Það er ekkert sem útilokar aðrar útgáfur viðmiðunarstundaskrár hjá einstaka skólum nái forsendur aðalnámskrár að ganga upp, þ.e. lágmarkstímafjöldi námssviða á tíu ára tímabili á móti heildartímafjölda í hverjum bekk/árgangi (30/35/37). Framsetningin hér er almenn útfærsla á mínútum úr aðalnámskrá grunnskóla í kennslustundir sem hver er 40 mínútur en skólum er að sjálfsögðu heimilt að hafa eigin útfærslu á tímalengd kennslustunda í daglegri stundatöflu:

Tafla 1: Lágmarkstímafjöldi í námssviðum í gegnum grunnskólann í jafndreifingu.

	1. bk.	2. bk.	3. bk.	4. bk.	5. bk.	6. bk.	7. bk.	8. bk.	9. bk.	10. bk.	Alls
Íslenska	7	7	7	7	6	6	5	5	5	5,75	60,75
Er. tung.	0	0	0	2	3	3	5,5	7	7	7	34,5
List./verk.	6	6	5	5,5	7	8	6	3	3	2,5	52
Nátt.gr.	3	2,5	3	2	3	3	2,5	3	3	3	28
Samf.gr.	4	3,5	4	3	5	5	5	3	3	3	38,5
Skólaíþr.	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	30
Stærðfr.	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	50
UST	0	1	1	1	1	1	2	1	1	0	9
Val	2	2	2	1,5	2	1	1	7	7	7,75	33,25
Samt.	30	30	30	30	35	35	35	37	37	37	326

Viðmið um nám og kennslu í grunnskólum Hafnarfjarðar:

- Viðmiðunarstundaskrá:** Stundaskrár grunnskólanna í Hafnarfirði skulu taka mið af viðmiðunarstundaskrá aðalnámskrár sem lágmarksstundaskrá um heildartímafjölda í einstaka árgöngum og á einstaka námssviðum (sbr. töflu hér ofar).
- Viðmið um tímafjölda í kennslugreinum:** Skólustarf hvers skóla skal taka mið af aðalnámskrá grunnskóla, almennum hluta (2011) og námsgreinahluta (2013), sem lágmark en þar sem hún veitir ekki leiðbeiningar eða viðmið gilda frekari viðmið sveitarfélagsins sem komu hér neðar.

Tafla 2: Námssvið, námsgreinar og hlutfall þeirra innan námssviðs.

Námssvið	Námsgreinar innan námssviðs	Hlutfall námsgreina innan hvers námssviðs í grunnskóla
I. Íslenska	I.1. Talað mál, hlustun og áhorf I.2. Lestur og bókmenntir I.3. Ritun I.4. Málfræði	Hver námsþáttur skal ekki fá minna en 15% námstímans.

2. Erlend tungumál	2.1. Enska 2.2. Danska	Enska fái ekki minna en 55% og danska ekki minna en 35% námstímans.
3. List- og verkgreinar	A Listgreinar (50%): 3.1. Sviðslistir (dans og leiklist) 3.2. Sjónlistir (myndmennt) 3.3. Tónmennt B Verkgreinar (50%): 3.4. Heimilisfræði 3.5. Hönnun og smíði 3.6. Textílmennt	Hver námsgrein innan list- og verkgreina fái ekki minna en 10% námstímans.
4. Náttúrugreinar	4.0. Náttúrufræði (100%) (eða) 4.1. Eðlis- og efnavísindi 4.2. Jarð- og stjörnufræði 4.3. Lífvísindi 4.4. Umhverfismennt	Hvor námsgrein fái ekki minna en 15% námstímans en sé námsgreinin náttúrufræði (yngsta stig) fái hún 100%.
5. Skólaíþróttir	5.1. Íþróttir 5.2. Sund	Íþróttir fái 67% og sund 33% námstímans.
6. Samfélagsgreinar	6.1. Heimspeki, siðfræði og trúarbragðafræði 6.2. Jafnrétti og lífsleikni 6.3. Landafræði, saga og sam- /þjóðfélagsfræði	Hver námsgrein fái ekki minna en 20% námstímans.
7. Stærðfræði	7.0 Stærðfræði (100%) (eða) 7.1. Tjáning, tungumál, verkfæri, vinnubrögð og beiting stærðfræðinnar 7.2. Tölur, reikningur og algebra 7.3. Rúmfræði, mælingar, tölfræði og líkindi	Hver námsgrein fái ekki minna en 20% námstímans.
8. Upplýsinga- og tæknimennt	8.1. Miðlamennt og skólasafnsfræði 8.2. Tölvunotkun og upplýsinga- og samskiptatækni	Hvor námsgrein fái ekki minna en 35% námstímans.
9. Val	9.1. Valgrein 1 9.2. Valgrein 2 o.s.frv.	Skipulag, inntak og fjöldi valgreina er algjörlega í höndum hvers skóla.

3. **Viðmiðunarstundaskrá skóla, val og námsgreinar:** Einstaka grunnskólar í Hafnarfirði fá úthlutað tímamagni til kennslu á öllum námssviðum á jafnræðisgrundvelli. Hver skóli skal skipuleggja námsgreinar innan hvers námssvið í samræmi við ofangreinda skiptingu námsgreina innan hvers námssviðs. Hver skóli skal skilgreina eigin grunn að viðmiðunarstundaskrá á hverju skólaári, þ.e. hver skóli getur breytt eigin skólanámskrá árlega, með því að afmarka valtíma í 1.-7. bekk á önnur námssvið (eða jafnvel sem sérstakar námsgreinar) og afmarka tíma í námsgreinar innan námssviða í samræmi við ofangreinda töflu.
4. **Námsgreinar í skólanámskrá:** Námsgreinar (innan námssviða) skulu kynntar í skólanámskrá í samræmi við töflu hér ofar í hverjum árgangi og alltaf með sama númerakerfi (þ.e. þótt einstakar námsgreinar vanti í einstaka árganga eru númerum þeirra sleppt og þannig hlaupið yfir

þau). Öllum námsgreinum sem kenndar eru í hverjum bekk/árgangi skal fylgja viðeigandi námslýsing sem uppfyllir viðmið skólanámskrárforms fyrir grunnskóla Hafnarfjarðar.

5. **Úthlutun almennra kennslutíma:** Grunnskólar í Hafnarfirði fá úthlutað kennslutímum til almennrar kennslu í samræmi við viðmið aðalnámskrár grunnskóla og sveitarfélags sem miða að jöfnuði meðal grunnskólanemenda. Það er síðan einstakra skóla að skipuleggja kennslu á einstaka námssviðum (námsgreinar meðtaldar) í einstaka árgöngum í samræmi við viðmið aðalnámskrár og bæjarins líkt og þessi viðmið tilgreina. Sér úthlutun er til sérkennslu.

Viðauki C: Menntastefna skóla og viðmið

Skólastarf grunnskóla byggir á lögum og reglugerðum sem miða að því að veita öllum börnum á Íslandi starf í grunnskóla sem færir þeim sem sambærilegust gæði um leið og að mæta ólíkum þörfum þeirra og mismunandi aðstæðum. Í þeim skilningi er skólastarf samfélagslegt verkefni sem nær til allra íbúa landsins. Þess utan er gert ráð fyrir að hver skóli hafi ákveðna ábyrgð í því að skapa sér sérstöðu á grunni aðalnámskrár. Þessi sýnileiki getur verið útfærður margvíslega, hann skal taka mið af aðstæðum einstakra skóla og byggja á grunnstefnu skólans sem nefnd er menntastefna.

Viðmið um stefnu skóla og samfélagslega ábyrgð:

1. **Sérstaða skóla:** Hver grunnskóli í Hafnarfirði skal skilgreina eigin sérstöðu með afmörkun á eigin stefnu í nokkrum þáttum skólastarfsins sem skilgreind séu í skólanámskrá að kröfu aðalnámskrár grunnskóla (2011); nefnd menntastefna skóla.
2. **Menntastefna skóla skilgreind:** Viðmið um stefnu skóla er að þar komi fram áherslur skóla um gildi/leiðarljós og uppeldis- og kennslufræðilega sýn skóla þar sem áherslur grunnpátta menntunar í aðalnámskrá og aðrir þættir sem skóli telur æskilegt að hafa stefnu um og er í samræmi við lög, reglugerðir og opinberar reglur um grunnskólastarf.
3. **Tengsl og samstarf við nærumhverfi:** Hver skóli skal hafa stefnu um tengsl og samskipti við nærumhverfi sitt. Í því felast tengsl við náttúrulegt, félagslegt og menningarlegt umhverfi skóla. Þá skulu skólar sérstaklega skilgreina vel verkefni sín, tengsl og samstarf við leikskóla og framhaldsskóla. Sveitarfélagið getur einnig lagt þar til frekari viðmið um slíkt samstarf og tengsl og þá hvernig það hyggst styðja og efla slíkt samstarf.
4. **Samstarf heimila og skóla:** Mikilvægur þáttur skólastarf er að góð tengsl séu við heimili nemenda um nám og velferð barna. Í þeim tilgangi er mikilvægt að skýr viðmið séu um samstarf við heimili nemenda. Skólar skulu marka sér stefnu um samstarf við heimilin og í bekkjarnámskrám skal kynna þær leiðir og viðfangsefni sem unnið er með í hverjum bekk/árgangi. Hver skóli gefur þá út starfsáætlun og þar skulu vera nánari upplýsingamiðlun til heimila nemenda um verklag, skipulag og vinnubrögð í skólastarfi sem styðja við nám og kennslu allra nemenda.
5. **Forvarnir í grunnskólastarfi:** Forvarnir í skólastarfi grunnskóla miða að almennri velferð fyrir alla nemendur og tryggja þeim sem mest öryggi í skólastarfi. Í þeim tilgangi leggur sérfræðiþjónusta (sveitarfélagsins við) grunnskóla til sérstök viðmið um almennar forvarnir í grunnskólum Hafnarfjarðar um frekari verkferla og aðgerðir sem miða að öryggi í skólastarfi. Almennar forvarnir í skólastarfi skal samþætta og tengja sem mest grunnpáttum menntunar og

viðfangsefnum einstakra námssviða eins og kostur er og eðlilegt er á hverjum tíma sem fái birtingu í einstaka námsgreinum.

Viðauki D: Grunnþættir menntunar og viðmið

Eitt meginatriði í menntastefnu nýrra laga um grunnskóla er áherslan á grunnþætti menntunar sem kynntir eru sérstaklega í aðalnámskrá grunnskóla (2011, bls. 14-22):

„Þessir grunnþættir eru:

- læsi,
- sjálfbærni,
- heilbrigði og velferð,
- lýðræði og mannréttindi,
- jafnrétti,
- sköpun.

...

Grunnþættirnir snúast um læsi á samfélag, menningu, umhverfi og náttúru þannig að börn og ungmenni læri að byggja sig upp andlega og líkamlega, að bjarga sér í samfélaginu og vinna með öðrum. Grunnþættirnir snúast einnig um framtíðarsýn og getu og vilja til að hafa áhrif og taka virkan þátt í að viðhalda samfélagi sínu, breyta því og þróa það.

...

Hugmyndirnar að baki grunnþáttunum eiga að endurspeglast í starfsháttum skóla, samskiptum og skólabrag. Þeir skulu vera sýnilegir í skólastarfinu öllu og koma fram í inntaki námsgreina og námssviða, bæði hvað varðar þá þekkingu og leikni sem börn og ungmenni skulu afla sér. Náms svið geta verið sérhæfing í viðfangsefnum skólastarfs þvert á námsgreinar og skólastig.

...

Grunnþættirnir fléttast inn í aðalnámskrár á öllum skólastigum og fyrirmæli hennar um allt skólastarfið:

- Efnisval og inntak náms, kennslu og leiks skal mótast af grunnþáttunum.
- Starfshættir og aðferðir, sem börn og ungmenni læra, eru undir áhrifum hugmynda sem fram koma í umfjöllun um grunnþættina.
- Vinnubrögð kennara og annarra, sem starfa í skólum, eiga að mótast af grunnþáttunum þannig að stuðlað sé að sjálfstæði, frumkvæði og þróun í skólastarfi.
- Þegar skólastarf er metið þarf að skoða hvort og hvernig grunnþættirnir hafi sett mark sitt á nám, kennslu og leik og skólastarfið í heild.“

Grunnþættir menntunar tengja þannig saman verkefni dagslegs skólastarfs, kennslu einstakra námsgreina og samhengi námssviðanna. Tafla er hér neðar skýrir ýmsa þætti og atriði sem heyra undir hvern grunnþátt fyrir sig og er viðfangsefni sem eiga að birtast í grunnskólastarfinu þvert á námsgreinar. Hún er samantekt úr aðalnámskrá grunnskóla (2011) til að ná utan um margvíslegar áherslur þaðan án þess þó að teljast vera fullkomin samantekt og því sé rými til frekari mótunar eða þróunar viðfangsefna í kennslu. Taflan er til leiðbeiningar skólum til að móta grunnþætti menntunar í skólanámskrá.

Tafla 3: Grunnþættir menntunar og efnisþættir einstakra grunnþátta í skólastarfinu

Grunnþáttur	Efnisþættir grunnþátta menntunar skv. aðalnámskrá grunnskóla
HEILBRIGÐI OG VELFERÐ	Lýðheilsa byggir á andlegri, líkamlegri og félagslegri vellíðan. Það er áhersla á heilbrigða hreyfingu og hollt mataræði, geðvernd, forvarnir gegn vímuefnaneyslu, kynheilbrigði og aðra þætti sem stuðla að heilbrigði og velferð nemenda til jákvæðrar sjálfsvitundar og vinna gegn áhrifum fíknar á einstaklinga í hvaða mynd sem hún kann að birtast. Samstarf við heimilin er ekki síst mikilvægt um þennan þátt og mikilvægt að byggja upp hefðir og vana til jákvæða og heilbrigðra lífsviðhorfa sem stuðla að þroska nemenda í átt til jákvæðrar sjálfsmyndar. Þar er skólinn mikilvæg fyrirmynd til heilbrigðis og velferðar með starfsháttum sínum, kennsluháttum og tilboðum til nemenda. Fær nánari útfærslu og framkvæmd í námsgreinum skólans og í samstarfi við stoðþjónustukerfi skólans varðandi einstaka nemendur í gegnum nemendaverndarráð og önnur teymi í skólastarfinu.

Grunnpáttur	Efnisþættir grunnpátta menntunar skv. aðalnámskrá grunnskóla
JAFNRÉTTI	Jafnrétti gegn hvers konar mismunun á grunni fötlunar, aldurs, trúar, kynhneigðar, lífsskoðana, litarháttar, ætternis, búsetu, stöðu, þjóðernis, kynþáttar og kyns. Virðing, umburðarlyndi, víðsýni, friður og að rækta hæfileika sína og gagnrýni á viðhorf í samfélagi og menningu eins og þau snúa að viðfangsefninu jafnrétti. Jafnréttismenntun er með áherslu á kyn og kynhneigð. Fjölmennig, tungumál, menning og uppbygging skólasamfélags án aðgreiningar eru sömuleiðis þættir í jafnrétti. Jafnréttismenntun felur þá í sér jafnrétti varðandi námsmöguleika, námsefni, kennsluáðferðir og námsumhverfi auk réttar til náms- og starfsráðgjafar í skólanum. Fær nánari útfærslu og framkvæmd í einstaka námsgreinum skólans.
LÝÐRÆÐI OG MANNRÉTT-INDI	Lýðræðisleg vinnubrögð og þátttaka, uppbygging lýðræðislegs samfélags (siðgæðisvitund, félagsvitund, borgaravitund), samvinna og hjálpsemi, virðing og umburðarlyndi, manngildi og umhyggja og réttindi barna og skyldur eru hluti þess að byggja upp samábyrgt og sjálfbært samfélag. Sömuleiðis rökhugsun og gagnrýnin hugsun á grundvelli siðfræði um siðferðilegt líferni og varnir gegn hvers konar ofbeldi í skólastarfinu sem skal endurspeglast í skólabrag skólans og skýrum skólareglum sem vernda gegn brotum á sjálfsögðum réttindum nemenda og starfsfólks. Það er hluti kennslu og náms að tileinka sér lýðræðislega hugsun og vernda mannréttindi sem liður í tileinkun lýðræðislegs gildismats fyrir samfélagsuppbygginguna. Lífsleikni er kennslufræðilegt viðfangsefni í lýðræðislegum skólum. Fær nánari útfærslu og framkvæmd í einstaka námsgreinum.
LÆSI	Læsi snýr að hæfni nemenda í notkun og beitingu íslenskunnar þar sem hægt er að ræða um fluglæsi, treglæsi og ólæsi sem mismikla hæfni og einnig læsilega. Viðfangsefnið læsi í viðum skilningi miðar að hæfni einstaklings að verða læs á umhverfi sitt með því að ráða við margvísleg skilaboð sem mæta honum og bregðast við þeim á jákvæðan hátt. Það snýst á margan hátt um námslega getu til að tileinka sér hæfni sem liggur til grunns í flestum námsgreinum skólans sem nemandi á að geta nýtt sér í daglegu lífi og hæfir aldri hans og þroska, t.d. sögulæsi, kortalæsi, menningarlæsi, fjármálalæsi, miðlalæsi, upplýsingalæsi, tæknilæsi, líkamslæsi og vísindalæsi (skv. aðalnámskrá). Fær nánari útfærslu og framkvæmd í einstaka námsgreinum skólans.
SJÁLFBÆRNI	Sjálfbær þróun, breytingar og framþróun og skynsamleg nýting náttúruauðlinda. Ferlar, lögmál og hringrás náttúrunnar, vistfræði, umhverfisvernd, loftslagsbreytingar og líffræðilegur fjölbreytileiki eru einstök viðfangsefni hér. Áherslur eru á jöfnuð, sameiginleg lífsskilyrði, frið og lífsgæði. Hnatræn áhrif, efnahagsþróun og sameiginlegt vistkerfi jarðar falla einnig hér undir. Fær nánari útfærslu og framkvæmd í einstaka námsgreinum skólans.
SKÖPUN	Forvitni, athafnaþrá, frumkvæði, frumleiki, uppgötva, njóta, áhugi, virkja ímyndunarafl, leika sér, áskorun, spenna og leit, list- og verknám, nýsköpun og frumkvöðlanám er þættir eða viðfangsefni sem heyra til sköpunarþættinum. Sköpunarkraftur, innsæi og hagnýting skapandi hugmynda til mótunar viðhorfa og gildismats skal takast á við samræðu um gagnrýna hugsun í daglegu skólastarfi. Sköpun er mikilvæg sem þáttur leiks í námi sem miðar að velferð nemenda til að þroskast sem heildstæðir einstaklingar í lýðræðislegu samfélagi. Fær nánari útfærslu og framkvæmd í einstaka námsgreinum skólans.

Viðmið um grunnþætti menntunar í grunnskólum Hafnarfjarðar eru:

- Viðmið aðalnámskrár:** Grunnþættir menntunar skulu vera sýnilegir í skólanámskrá hvers skóla og skulu taka mið af aðalnámskrá grunnskóla (2011) en þar sem hún veitir ekki leiðbeiningar eða viðmið gilda frekari viðmið sveitarfélagsins sem koma hér áfram til að skólar geti kynnt skýrt eigin stefnu.
- Grunnþættir menntunar og skólanámskrá:** Hver skóli skal setja sér stefnu um grunnþætti menntunar sem skulu birtast sem hluti af stefnu skóla í skólanámskrá. Sömuleiðis skal skólanámskrá hvers skóla skilgreina áherslur og meginatriði í hverjum grunnþætti menntunar í hverjum bekk/árgangi.
- Grunnþættirnir og forvarnir í grunnskólastarfi:** Grunnþættir menntunar gefa forvörnum í skólastarfi grunnskóla nýtt samhengi í því að samhæfa við nám á einstaka námssviðum. Forvarnir miða að almennri velferð og vellíðan fyrir alla nemendur og að tryggja þeim sem mest öryggi í skólastarfi. Í þeim tilgangi leggur sérfræðipjónusta (sveitarfélagsins við) grunnskóla til sérstök viðmið um almennar forvarnir í grunnskólum Hafnarfjarðar um frekari verkferla og aðgerðir sem miða að velferð nemenda og öryggi í skólastarfi. Hluti forvarna í er að vinna árlega (almenna) forvarnaáætlun fyrir og hver skóli skal hafa skýra stefnu í forvörnum í gegnum grunnþættina. Almennar forvarnir í skólastarfi skal samþætta og tengja sem mest grunnþáttum menntunar með því að samhæfa námi og kennslu allra námssviða í öllum árgöngum. Viðmið um fræðslu um almennar forvarnir í tengslum við grunnþættina er að finna í töflu hér neðar. Töflu 4 er ætlað að hjálpa skólum að skilgreina og útfæra vissar forvarnir í samspili við ákveðna grunnþætti sérstaklega svo forvarnir fái frekari útfærslu í bekkjarnámskrám. Taflan er þó aðeins grunnútfærsla sem hver skóli þarf að skilgreina nánar út frá eigin áherslum og aðalnámskrár með stuðningi viðmiða sveitarfélags.

Tafla 3: Forvarnasvið/-flokkar og tengsl við grunnþætti menntunar

Svið ↓	Forvarna-flokkar ↓	Grunn-þáttur: →	Heilbrigði og velferð	Jafnrétti	Læsi	Lýðræði og mannréttindi	Sjálfbærni	Sköpun
I. Einstaki ingur	1. LÝÐHEILSA		x	x	x	x	x	x
	2. SJÁLFSRÆKT		x	x	x	x	x	x
	3. VÍMUVARNIR		x		x		x	
II. Félagslegt umhverfi	4. OFBELDI	einelti	x	x		x		
		kynferðislegt ofbeldi	x	x		x		
		fordómar og mismunun	x	x		x		
		vanræksla	x	x		x		
III. Nátúrlegt umhverfi	5. ÖRYGGISVARNIR		x		x	x		

Viðauki E: Námssvið, námsgreinar og viðmið

Nám í grunnskóla felur í sér að kennsla og starfsemi skóla miði að því að aðstoða nemanda í námi svo hann fái kennslu og námsaðstoð við hæfi þau tíu ár sem hann stundar nám í grunnskóla. Það er sameiginlegt verkefni skóla og heimilis. Við kennslu á námssviðum, og einstökum námsgreinum innan þeirra, skal taka mið af viðmiðunarstundaskrá (sjá viðauka B).

Samkvæmt aðalnámskrá skal kennsla í grunnskólum taka mið af átta námssviðum, og talsvert fleiri námsgreinum innan þeirra, og valgreinum. Fyrir hvert námssvið í bekkjarnámskrá skal skilgreina viðmið fyrir námshæfni utan valgreina.

Það er verkefni hvers skóla að bjóða nemendum upp á nám við hæfi svo kennsla og önnur starfsemi í skóla miði að því að ólíkir nemendur geti tileinkað sér nauðsynlega hæfni á sem fjölbreytilegastan hátt eins og nemendur hafa þörf fyrir og getu til. Í því felst að ábyrgð skóla/kennara er að haga störfum sínum þannig að nemendur eigi sem auðveldast að tileinka sér umrædda hæfni. Þar má ræða um fjölbreytni í kennslu **aðferðum** (sýna, gera sjálfur, rannsaka o.s.frv.), margvíslegt kennslu **efni** (mis þungt, mis ítarlegt, mis langt o.s.frv.), margþætt kennslu **gögn** (bækur, myndefni, hljóðefni, vefefni o.s.frv.) og ólíkar kennslu **aðstæðum** (inni, úti, skólastofa, söfn, íþróttasalur o.s.frv.) sem er hluti starfsskyldna hvers kennara að skipuleggja til að námið nýtist sem best miðað við aðstæður nemenda með viðeigandi ábyrgð þeirra á hverjum tíma og eftir viðfangsefnum.

Viðmið um námssvið, námsgreinar og einstaklingsmiðun í námi í grunnskólum Hafnarfjarðar:

1. **Viðmið aðalnámskrár:** Viðmið aðalnámskrár grunnskóla er að skólastarf grunnskóla skuli stefna að því að hver nemandi fái nám við hæfi á sinni tíu ára grunnskólagöngu þar sem námssvið aðalnámskrár í gegnum námsgreinarnar leggi til viðfangsefni sem gefi nemendum möguleika til að efla hæfni sína á hverjum tíma.
2. **Námssviðmið:** Skólastarfið fer fram í gegnum skilgreindan tímafjölda í einstökum námssviðum í samræmi við viðmiðunarstundaskrá aðalnámskrár, almenns hluta (2011). Fyrir hvert námssvið í hverjum bekk/árgangi eru skilgreind námshæfniviðmið og sömuleiðis matsvið fyrir þau sem taka mið af matskvarðanum A-D (sjá hér aftar). Námshæfniviðmiðin í einstaka námssviðum í öllum bekkjarnámskrám taka mið af viðmiðum námssviðanna í 4., 7. og 10. bekk aðalnámskrár, greinahluta (2013). Í hverjum skóla skal útfæra námshæfniviðmið í öllum námssviðunum átta í öllum bekkjarnámskrám í samræmi við áherslur skólans og viðmiðunarstundaskrá hans, þ.e. ef viðkomandi námssvið er ekki kennt í viðkomandi árgangi er ekki nauðsynlegt að skilgreina námshæfniviðmið fyrir það í viðkomandi bekkjarnámskrá. Ekki er lagst gegn því að einstakar námsgreinar skilgreini eigin námshæfniviðmið telji kennarar að það henta betur til viðbótar námshæfniviðmiðum námssviðsins (sbr. list- og verkgreinar í aðalnámskrá grunnskóla, greinahluta 2103). Slíkt er val í hverjum skóla.
3. **Flokkun námshæfniviðmiða:** Námshæfniviðmið geta verið margvísleg og mismörg eftir námssviðum. Gerð er sú krafa að grunnskólar í Hafnarfirði flokki námshæfniviðmið á grunni faglegra forsenda, þ.e. velji á milli efnisflokkunar (mismunandi eftir námssviðum) eða flokkunar á grunni hæfnishugtaksins (þekking, leikni, viðhorf) sjálfs innan hvers námssviðs. Val um flokkun er ákvörðun innan hvers námssviðs innan hvers skóla í samræmi við stefnu skóla.

4. **Námsgreinar og lýsingar þeirra:** Innan hvers námssviðs skal skilgreina námsgreinar, mismargar eftir atvikum og eðli námssviða. Föst námsgreinaheiti eru í Hafnarfirði sem hafa samræmda uppbyggingu í skólanámskrám allra skólanna í Hafnarfirði, hvort heldur sem námsgrein er kennd stök út af fyrir sig eða er samþætt öðrum námsgreinum í daglegu skólastarfi. Hafnarfjörður setur lágmarksviðmið um tímafjölda í einstaka námsgreinum í hverju námssviði innan tíu ára grunnskólanáms til að tryggja lágmarksgæði í skólastarfi fyrir alla nemendur í bænum. Hver skóli skal hafa möguleika á að skapa sér eigin sérstöðu í kennslu einstakra námsgreina (m.a. viðfangsefni) innan hvers námssviðs í samræmi við aðalnámskrá grunnskóla, almennan hluta (2011) og greinahluta (2013) og stefnu bæjarins, þ.e. velja í hvaða námssviðum hvar hann fer umfram lágmark aðalnámskrá með notkun kennslustunda til valgreina. Námsgreinalýsingar hafa fasta uppbyggingu sem í öllum tilvikum skal útfæra í öllum námsgreinum í öllum árgöngum (allt að tvær bls. A-4 á námsgrein að öllu jöfnu).

Uppbygging hvorrar námsgreinar í bekkjarnámskrá er þessi:

- i. **Viðfangsefni í náminu** – viðfangsefni sem eru til náms og sýna fram á hæfni. Kynntar séu megináherslur í viðfangsefnum og sem mest yfirviðfangsefni án þess að tilgreina smáatriði (dæmi: „Íslandssaga á 20. öld með áherslu á atvinnuhætti, búsetu og stjórnmal“ eða „tóbaksfræðsla og skaðsemi reykinga“). Ekki er þó lagst gegn því að viðfangsefni breytist á námstíma (sem hluti skólaþróunar) en séu miklar breytingar gerðar þannig hafi foreldrar rétt á frekari upplýsingum um slíkt áður/um leið og slíkt gerist. Í framhaldinu er bekkjarnámskrá breytt fyrir næsta staðfestingarferli.

- ii. **Námsgögn** – gögn sem stefnt er að nýta í náminu

Kynnt séu helstu námsgögn og verkfæri sem unnið er með í náminu þótt ekki sé hægt að útiloka að breyting á námsgögnum geti átt sér stað yfir námsárið (sem hluti skólaþróunar) ef ný og heppilegri námsgögn verða til ráðstöfunar. Í framhaldinu er bekkjarnámskrá breytt fyrir næsta staðfestingarferli.

- iii. **Námshyrirkomulag og námsaðlögun** – skipulag náms, samþætting við aðrar námsgreinar og hvernig nám er aðlagð að ólíkum þörfum nemenda

Kynnt sé meginhyrirkomulag í skipulagi náms, s.s. einstaklingsvinna, útvinnna, hópvinna, bótlegr og verkleg vinna, vettvangsferðir og annað sem getur skipt máli í almennum orðum og jafnvel samspil við aðrar námsgreinar.

Námsaðlögun kynnir á almennan hátt hvernig nám og kennsla í námsgreininni tekur mið af mismunandi námsgetu nemenda, sérstöðu og félagslegum aðstæðum þeirra svo þeir hafi sem mest gagn af náminu og styrkist sem námsmenn. Sú námsaðlögun getur bæði/ýmist gerst í almennum kennslustundum námsgreinar í bekk/hópi eða í sérhæfðum námshópum eftir atvikum (sérkennslu). Í meginatriðum má ræða um sex leiðir í námsaðlögun sem kennarar hafa möguleika á að beita í kennslu sinni:

Námsefni, námsverkefni, námsaðstæður og námsskilyrði geta tekið mið af:

1. *Þyngd:* sé misþungt til að mæta ólíkri getu nemenda.
2. *Breidd:* hafi mismikla breidd í viðfangsefnum til að mæta ólíkum nemendum.
3. *Áhuga:* svo áhugi nemenda sé tekinn með í námi sem hvati og afl til náms.
4. *Félagsstöðu:* svo nemendur með mismunandi félagsstöðu fái tækifæri til að æfa og þjálfá ólík hlutverk í skólastarfinu.
5. *Fjölbreytni:* í því að því að mismunandi hæfileikar/eiginleikar nemenda njóti sín.

6. *Vali*: svo nemendur hafi einhverja sjálfstjórn á eigin námi til að mæta eigin námsþörfum og fái þannig tækifæri til sjálfseflingar.

Í einhverjum tilvikum fá nemendur stuðning utan námshóps með eigið námsfyrirkomulag og námsaðlögun sem heyrir til einstaklingsnámskrá viðkomandi.

iv. **Námsmat og námsmatsaðlögun** – *hvernig staðið er að námsmati og aðferðir aðlagðar*
Kynnt sé hvernig staðið er að námsmati á getu nemenda, þ.e. aðferðir og leiðir sem farnar eru yfir skólaárið til að stuðla að því að nemandi geti sýnt fram á getu sína og fái sanngjarnt mat á hæfni sína. Ekki er þó lagst gegn því að námsmatsaðferðir breytist á námstíma (sem hluti skólaþróunar) en séu miklar breytingar gerðar þannig hafi foreldrar rétt á frekari upplýsingum um slíkt áður/um leið og slíkt gerist. Í framhaldinu er bekkjarnámskrá breytt fyrir næsta staðfestingarferli.

5. **Einstaklingsnámskrá**: Í sumum tilvikum hentar bekkjarnámskrá ekki fyrir einstaka nemendur árgangs. Í slíkum tilvikum metur skóli, í samráði við foreldra, hvort nemandi fái persónulega námskrá, hér eftir nefnd einstaklingsnámskrá. Hver nemandi sem fær kennslu sem er miðuð að honum sérstaklega, og ekki er bara stuðningur við að tileinka sér kennslu og nám samkvæmt námskrá síns árgangs, skal fá sína einstaklingsnámskrá. Nemendur sem eru í sérúrræðum (sérdeildum, sérskólum) hafa alltaf einstaklingsnámskrár. Sér snið einstaklingsnámskrár er til fyrir Hafnarfjörð sem grunnur en það er síðan hvers skóla að útfæra snið eða form að einstaklingsnámskrá fyrir sína nemendur. Einstaklingsnámskrá nemanda skal gerð fyrir hvert skólaár fyrir sig, endurskoðuð svo oft sem þurfa þykir innan þess og form hennar getur jafnframt verið nýtt sem kennsluáætlun og skýrsla um námið yfir viðkomandi skólaár með viðeigandi skráningum og viðmiðum/markmiðsetningu. Einstaklingsnámskrá er persónuleg námskrá og aðeins ætluð viðkomandi og varðveitist sem trúnaðargagn um nemanda líkt og önnur trúnaðargögn.

6. **Skólanámskrá og kennsluáætlanir**: Kennsluáætlanir er verkáætlanir (daglegar, vikulegar, mánaðarlegar, annarlegar o.s.frv.) sem kennarar vinna til að skipuleggja nánar á hagkvæman hátt daglegt skólastarf. Það er ákvörðun innan hvers skóla hvernig er háttað með kennsluáætlanir almennt, fyrirkomulag skal kynnt foreldum í skólanámskrá/starfsáætlun skóla og birtar í samskiptakerfi heimilis og skóla eins og hver skóli skilgreinir sína ferla þar um og tækni gefur möguleika á. Skólar þurfa ekki að skila kennsluáætlunum til Skólaskrifstofu samhliða skólanámskrám í staðfestingarferli. Nánar er fjallað um uppbyggingu kennsluáætlana í starfsáætlun skóla. Gert er ráð fyrir að kennsluáætlun hafi uppbyggingu eitthvað á þessa leið:

Dagur/vika/ mánuður	Viðfangsefni í námi	Námsgögn	Áherslupættir út frá viðmiðum um hæfni
	•	•	•
	•	•	•

7. **Skjalavarsla og námskrár**: Einstaka grunnskólar bera ábyrgð á því að varðveita einstaklingsnámskrár alla grunnskólagöngu nemanda í samræmi við opinbera skjalavörslu og reglur Hafnarfjarðarbæjar. Sömu leiðis ber skólum að varðveita kennsluáætlanir í samræmi við vörslu opinberra gagna og reglur bæjarins auk þess sem að þær séu aðgengilegar fyrir starfsfólk skóla. Skólanámskrár varðveita skólar sem sín vinnugögn á tölvukerfi skóla en Skólaskrifstofan annast stjórnsýslulega varðveislu í samræmi við opinberar reglur og reglur bæjarins.

Viðauki F: Hæfni (lykilhæfni og námshæfni) og viðmið

Gæði eru meginverkefni grunnskólastarfs samkvæmt lögum um grunnskóla (2008, gr. 29). Gæðin í inntaki skólastarfsins eru skilgreind sem hæfni og er hún metin á grundvelli viðmiða. Hæfninni er skipt í tvo hluta, lykilhæfni og námshæfni, samkvæmt aðalnámskrá grunnskóla (2011). Lykilhæfni er metin í tengslum við aldur og er óháð einstökum námsgreinum sem slík. Námshæfni er metin í tengslum við nám nemenda á hverju námssviði og er því verið breytileg milli námssviða og mismunandi eftir námsgreinum innan námssviða eftir árgöngum.

a. Lykilhæfni

Lykilhæfni er hæfni sem snýr að ýmsum mannlegum þáttum eða eiginleikum sem og samskiptum einstaklinga í milli þar sem íslensk menning í lýðræðissamfélagi veitir ýmis æskileg gildi. Til frekari glöggvunar á lykilhæfninni er hún greind í fimm flokka. Þessir flokkar eru samkvæmt aðalnámskrá grunnskóla (2011, bls. 53) til skýringar og afmörkunar í viðfangsefninu. Lykilþættirnir fimm eru:

Lykilþáttur	Skýring (bls. 53 í Aðalnámskrá grunnskóla, 2011)
<i>Persónuleg tjáning og skýr miðlun:</i>	Hæfni nemenda til að tjá hugsanir sínar, tilfinningar og skoðanir munnlega, skriflega og á annan hátt. Hæfni til að miðla þekkingu og leikni sinni og flytja mál sitt skýrt og áheyrilega og taka þátt í samræðum og rökræðum.
<i>Skapandi, gagnrýnin hugsun með frumkvæði til lausna:</i>	Skapandi hugsun og frumkvæði í efnistöfum og úrvinnslu. Hæfni nemenda til að nota þekkingu og leikni, draga ályktanir, áræðni til að leita nýrra lausna og beita gagnrýninni hugsun og röksemdafærslu.
<i>Sjálfstæði í verki og samvinna undir leiðsögn:</i>	Hæfni nemenda til að vinna sjálfstætt, í samstarfi við aðra og undir leiðsögn.
<i>Ábyrg þekkingarleit og gagnrýnin úrvinnsla:</i>	Hæfni nemenda til að nýta margvíslega miðla í þekkingarleit, úrvinnslu og miðlun og nýta upplýsingar á ábyrgan, skapandi og gagnrýninn hátt.
<i>Mat á eigin námi, vinnubrögðum og frammistöðu:</i>	Hæfni nemenda til að bera ábyrgð á eigin námi og leggja mat á eigin vinnubrögð og frammistöðu.

b. Námshæfni

Námshæfni er sú hæfni sem tengist námi á einstökum námssviðum aðalnámskrár (og öllum námsgreinum innan hvers námssviðs). Aðalnámskrá skilgreinir námshæfni fyrir 4., 7. og 10. bekk en fyrir aðra árganga skilgreina skólar/kennarar viðmið um námshæfni í einstaka námssviðum. Í einhverjum tilvikum er valið að hæfniviðmið séu sér fyrir hverja námsgrein frekar en fyrir viðkomandi námssviðið í heild sinni sem er þá ákvörðun viðkomandi skóla. Námshæfni er hæfni sem snýr að tileinkun náms í einstaka námssviðum/námsgreinum. Hana má flokka á tvennan hátt:

- út frá eðli hæfninnar: sem þekking, leikni og viðhorf
- út frá efnislegri sérstöðu námssviðs: talað mál, ritun, lestur og málfræði (íslenska).

Viðmið um hæfni, námshæfni og lykilhæfni, í grunnskólum Hafnarfjarðar:

1. **Viðmið aðalnámskrár:** Grunnskólar Hafnarfjarðar skulu taka mið að stefnu og viðmiðum aðalnámskrár grunnskóla, almennum hluta (2011) og greinahluta (2013), um hæfni sem skiptist í námshæfni og lykilhæfni. En þar sem aðalnámskrá veitir ekki leiðbeiningar eða viðmið gilda frekari viðmið sveitarfélagsins sem koma hér áfram.
2. **Námshæfni og viðmið:** Aðalnámskrá grunnskóla, námsgreinahluti (2013), leggur til hæfniviðmið fyrir alla grunnskóla í skólastarfi 4., 7. og 10. bekkjar. Í skólanámskrá hvers skóla skal koma fram hvaða hæfniviðmið gilda fyrir einstök námssvið í hverjum bekk/árgangi

(bekkjarnámskrá). Námsþæfniviðmiðin skulu flokkuð í skólanámskrá grunnskólanna í Hafnarfirði eins fyrir hvert námssvið í öllum árgöngum innan eins skóla. Hver skóli skal hafa námshæfniviðmið fyrir öll námssvið sem kennd eru í viðkomandi bekk.

3. **Flokkun námshæfniviðmiða:** Námsþæfniviðmið geta verið margvísleg og mismörg eftir námssviðum. Gerð er sú krafa að grunnskólar í Hafnarfirði flokki námshæfniviðmið á grunni faglegra forsenda, þ.e. velji á milli efnisflokunar (mismunandi eftir námssviðum) eða flokkunar á grunni hæfnishugtaksins sjálfs (þekking, leikni, viðhorf) innan hvers námssviðs. Val um flokkun er ákvörðun innan hvers námssviðs innan hvers skóla í samræmi við stefnu skóla. Eftirfarandi eru dæmi um flokkunarmöguleikana á námshæfniviðmiðunum og eru sótt í aðalnámskrá:

Efnisflokkun hæfnipátta (sjá 4. bekkur, skólaípróttir í aðalnámskrá grunnskóla):

Efnisþættir:	Viðmið um námshæfni	B	L	V
Líkamsvitund, leikni og afköst:	Við lok árgangs geti nemandi: <ul style="list-style-type: none"> Sýnt einfaldar hreyfingar sem reyna á lipurð og samhæfingu. 		x	
Félagslegur þættir:	Við lok árgangs geti nemandi: <ul style="list-style-type: none"> Unnið með tilfinningar sem því að vinna og tapa í leikjum. 			x
Heilsa og efling þekkingar:	Við lok árgangs geti nemandi: <ul style="list-style-type: none"> Útskýrt líkamlegan mun á kynjum. 	x		
Öryggis- og samskiptareglur:	Við lok árgangs geti nemandi: <ul style="list-style-type: none"> Farið eftir öryggis-, skipulags- og umgengisreglum sundstaða, ípróttahúsa og brugðist við óhöppum. 		x	

eða

hæfniflokkun efnisþátta (sjá 4. bekkur, samfélagsgreinar í aðalnámskrá grunnskóla):

Hæfnipættir:	Viðmið um námshæfni
þekkingarviðmið:	Við lok árgangs geti nemandi: <ul style="list-style-type: none"> Borið kennsl á gildi, svo sem virðingu fyrir sjálfum sér og öðrum, umhyggju og sáttfýsi.
Leikni- viðmið:	Við lok árgangs geti nemandi: <ul style="list-style-type: none"> Tekið þátt í samstarfi og samræðu í jafningjahópi.
Viðhorfa- viðmið:	Við lok árgangs geti nemandi: <ul style="list-style-type: none"> Sagt frá sjálfum sér með hliðsjón af búsetu, uppruna, fjölskyldu, síðum og venjum.

Miðað er við að námshæfniviðmið fyrir hvert námssvið í hverri bekkjarnámskrá taki ekki meira rými en ein til tvær bls. A-4 í skólanámskrárformi.

4. **Lykilhæfni og viðmið:** Aðalnámskrá grunnskóla leggur til viðmið fyrir lykilhæfni fyrir 4., 7. og 10. bekk fyrir alla grunnskóla. Fyrir aðra árganga eru sameiginleg lykilhæfniviðmið fyrir grunnskóla Hafnarfjarðar og gilda fyrir öll námssvið. Það er síðan hvers skóla/kennara að skilgreina frekar áherslur og aðferðir til meta hvað sé viðeigandi lykilhæfni nemenda og því er gert ráð fyrir að einhver breytileiki sé í áherslum og aðferðum. Hvers skóla er að ákveða lykilhæfni sé eingöngu gefin fyrir öll námssvið saman, hvert fyrir sig eða jafnvel allar námsgreinar.
5. **Hæfni og námsmat:** Um mat á hæfni, hvort sem það snýr að lykilhæfni eða námshæfni, er fjallað um í næsta kafla.

Viðauki G: Námsmat, námsmatskvarðar og viðmið

Í aðalnámskrá grunnskóla (2011) er það meginatriði að skólastarfið (bæði nám nemenda og framkvæmd skólastarfsins) sé metið. Til að hægt sé að meta slíkt á sanngjarnan hátt þurfi að leggja fram almenn viðmið um þá hæfni sem taka skal mið af þegar árangur/geta nemenda í skólastarfinu er metin. Aðalnámskráin ræðir þar bæði um mat á lykilhæfni og námshæfni líkt og fyrr hefur komið fram.

Til að hægt sé að meta árangur í námi þarf að hafa grunn til að byggja á við matið. Sá grunnur sem aðalnámskrá kynnir til þess eru viðmið; mat á grunni viðmiða. Þetta ferli að meta hæfnina er nefnt námsmat og má skipta námsmati yfir eitt skólaár í þrjá flokka:

- i. *Stöðumat*: Samræða á ákveðnum tímapunkti í námsferlinu til að ígrunda og velta fyrir sér hvernig námið gengur (að ná viðmiðum) og hvaða aðgerðir (vinnubrögð, skipulag) séu nauðsynlegar til að auka líkur á því að viðmiðum sé náð áður en lokamat fer fram (með viðeigandi hvatningu). Gjarnan er rætt um foreldraviðtöl í skólastarfi í þessu samhengi, í upphafi skólaárs eða á ákveðnum tímapunkti í náminu áður en að námslokum kemur (frá upphafi námsáfangs).
- ii. *Leiðsagnarmat*: Sú leiðsögn sem fer fram á hverjum tíma í skólastarfinu sem miðar að því að hjálpa og leiðbeina nemendum að ná þeim viðmiðum sem lagt er upp með í námsferlinu (viðmið lokamats). Gerist gjarnan í daglegri samræðu skólastarfsins og við mat einstakra verkefna í dagsins önn.
- iii. *Lokamat*: Felur í sér að meta hæfni nemenda í lok náms út frá hæfniviðmiðum.

Samkvæmt aðalnámskrá grunnskóla (almennur hluti, 2011, bls. 54) skal mat á hæfni nemenda gerast með ákveðinni flokkun sem gefur til kynna hvort nemandi hafi náð umræddri hæfni sem stefnt er að hverju sinni. Þetta mat á hæfni skal vera skipt í fjóra flokka sem skýrt er með bókstöfunum A, B, C og D á eftirfarandi hátt:

Kvarði	Námssvið	Lykilhæfni
A	Framúrskarandi hæfni og frammistaða í námi með hliðsjón af hæfniviðmiðum námsgreinar eða námssviðs.	Framúrskarandi hæfni með hliðsjón af viðmiðum um lykilhæfni.
B	Góð hæfni og frammistaða í námi með hliðsjón af hæfniviðmiðum námsgreinar eða námssviðs.	Góð hæfni með hliðsjón af viðmiðum um lykilhæfni.
C	Sæmleg hæfni og frammistaða í námi með hliðsjón af hæfniviðmiðum námsgreinar eða námssviðs.	Sæmleg hæfni með hliðsjón af viðmiðum um lykilhæfni.
D	Hæfni og frammistöðu í námi ábótavant með hliðsjón af hæfniviðmiðum námsgreinar eða námssviðs.	Hæfni með hliðsjón af viðmiðum um lykilhæfni ábótavant.

Hver skóli hefur val um það hvort A-D matskvarðinn er nýttur í skóla fram að 10. bekk hvað varðar námshæfni en þá er hann skylda. Hver skóli kynnir síðan hver viðeigandi námshæfni er innan hvers námssviðs í hverri bekkjarnámskrá. Á grundvelli þess er lagt mat á getu nemanda í hverri námsgrein með prófum, verkefnamati, virkni og vinnubrögðum og/eða öðrum matsaðferðum til að átta sig á stöðu nemanda sem undirstöðu á grundvelli viðmiða á hæfni hans í lok skólaárs.

Viðmið um námsmat, og námskvarða í grunnskólum Hafnarfjarðar:

1. **Viðmið aðalnámskrár:** Grunnskólar Hafnarfjarðar skulu taka mið að stefnu og viðmiðum aðalnámskrár grunnskóla, almennum hluta (2011) og námsgreinahluta (2013), um hæfniviðmið um námshæfni og lykilhæfni í grunnskólum Hafnarfjarðar. En þar sem hún veitir ekki leiðbeiningar eða viðmið gilda frekari viðmið sveitarfélagsins sem koma hér áfram.
2. **Mat á námshæfni (innan námssviðs og í námsgreinum hennar):** Mat á námshæfni nemenda í grunnskólum Hafnarfjarðar í einstaka námsgreinum skal vera kynnt a.m.k. árlega í skriflegu formi (námsmatsskírteini) í öllum grunnskólum bæjarins við lok hvers skólaárs. Annað formlegt námsmat er ákvörðun skóla, þ.e. annarmat, í samræmi við stefnu skóla. Námsmat er hægt að gefa í einstaka námsgreinum námssviðs á hverjum tíma með þeim matskvörðum sem skóli ákveður (t.d. A-D, 0-10, orð eða önnur tákni) en kvarðann A-D eftir námssviðum í 10. bekk.
3. **Mat í lykilhæfni (innan námssviðs):** Mat á lykilhæfni nemenda í grunnskólum Hafnarfjarðar í einstaka námssviðum vera gerð og kynnt a.m.k. árlega í skriflegu formi (námsmatsskírteini) í öllum grunnskólum bæjarins við lok hvers skólaárs. Annað formlegt námsmat er ákvörðun skóla, þ.e. annarmat, í samræmi við stefnu skóla. Samræmd viðmið eru um lykilhæfni í öllum námsgreinum innan árgangs og þau eru sameiginleg fyrir alla grunnskóla Hafnarfjarðar sem grunnur mats í öllum skólum (en aðferðir skilgreindar innan hvers skóla á grundvelli fagmennsku í skólastarfinu), á matskvarðanum A-D. Miðað er við að mat á lykilhæfni sé gefið fyrir námssviðið eingöngu en þó geti einstök námssvið ákveðið að gefa sérstaklega fyrir námshæfni í einstökum námsgreinum innan skóla í samræmi við stefnu skóla.
4. **Námsmatkvarðinn A-D og námssviðin:** Í skólanámskrá hvers skóla skal koma fram hvaða námsmatkvarða skóli notar. Námsmatkvarðann A-D er skylt að nota fyrir námssviðin í 10. bekk frá vori 2015 en fyrir aðra bekki er það val skóla hvort gefið sé mat fyrir námssviðið í heild sinni.
5. **Námsmat í námsgreinum og námsmatkvarði:** Fyrir einstaka námsgreinar geta skólar gefið nemendum námsmat sem prófaeinkunnir á sjálfvöldum skala, umsagnir eða önnur matsgjöf eftir því sem stefna skóla kveður á um svo framarlega sem slíkt brýtur ekki viðmið aðalnámskrár eða þessi viðmið. Mikilvægt er að skólar notist við fjölbreyttar matsaðferðir til að stuðla að því að nemendur fái sem sanngjarnast mat á eigin námi sem sýni á trúverðugan hátt hæfni þeirra. Lýsing á þeim skal koma fram í kynningu einstakra námsgreina.
6. **Matsaðferðir í námsmati:** Sérhver skóli skal kynna í stefnu sinni áherslur í námsmati og hvernig skólinn hyggst fara eftir viðmiðum aðalnámskrár grunnskóla (2011, bls. 52-57) um námsmat, t.d. fjölbreyttar aðferðir í námsmati, reglulegt mat (símat), að námsmat nýtist til hvatningar og örvunar í námi og sé sem áreiðanlegast. Við lýsingar á framkvæmd einstakra námsgreina skal koma fram sem skýr lýsing á námsmati hennar sem gefi fullnægjandi upplýsingar um hvernig mat á náminu fer fram. Ítarleg lýsing á einstaka matsaðferðum er ekki þörf svo framarlega að slíkt komi fram í almennri stefnu skóla um námsmat í skólanámskrá.
7. **Námsmat við lok grunnskóla:** Við lok grunnskóla skulu allir grunnskólar í Hafnarfirði gefa nemendum námsmat um hæfni í námi sem færi honum og öðrum (t.d. framhaldsskólum) nægilegar upplýsingar um stöðu hans fyrir áframhaldandi nám og störf.

Lokaorð

Skólanámskrá skólans, á grundvelli aðalnámskrár grunnskóla og viðmiða frá sveitarfélaginu á grunni faglegrar samvinnu í skólakerfi bæjarins, er lykilplagg í skólastarfi þeirra. Í því felst að skólanámskráin nái að lýsa þeim gæðum sem skólar (ætla að) standa fyrir. Það er von bæjaryfirvalda að skólanámskrá hvers skóla nái því að vera gæðahandbók sem stuðli að árangursríkri og ánægjulegri skólagöngu hvers barns í bænum. Við eigum ekki að sætta okkur við neitt minna og það er hlutverk alls skólasamfélagsins að vinna að því. Með ósk um að þessi bekkjarnámskrá, sem einn tíundi af skólanámskrá skólans, stuðli að slíku með samvinnu allra sem að námi nemenda koma.

